

RECREATIENOTA
GEMEENTE RIJSSEN-HOLTEN

2006 - 2010

1 november 2006
110302/NA6/067/001195/001

Voorwoord

In 2001 zijn de gemeenten Rijssen en Holten samengevoegd tot een nieuwe gemeente Rijssen-Holten. Twee behoorlijk van elkaar verschillende gemeenten met een hele andere omvang, achtergrond en ambitie. Toch zullen de samengevoegde gemeenten op de diverse beleidsvelden samen verder moeten. Met name op het gebied van recreatie en toerisme een geweldige uitdaging. Holten heeft van oudsher een naam op het gebied van recreatie en toerisme, in Rijssen speelde dat beduidend minder. Tezamen is er echter veel te bieden voor de recreant en de toerist. De basis ligt er, maar er is nog heel veel werk te verzetten om met name de kwaliteit en de diversiteit van de voorzieningen op een hoog niveau te brengen. Ook is van groot belang dat er nieuwe kansen op het gebied van recreatie en toerisme worden geboden voor het platteland vanwege de terugloop in de agrarische sector.

We hebben als Gemeente in de strategisch visie recreatie en toerisme als speerpunt van beleid gemaakt. Dit kunnen we niet alleen, maar er zal op allerlei gebieden goed moeten worden samengewerkt. Op een groot aantal punten is deze samenwerking al tot stand gekomen en dat is cruciaal voor een goede ontwikkeling van de sector. Als voorbeelden wil ik hierbij noemen het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug, de Regio Twente en het Platform Recreatie en Toerisme (PRT). Het PRT is bij de start van het proces voor het opstellen van de recreatienota ingesteld om als klankbord te dienen bij het opstellen van de nota. Het PRT heeft deze rol op uitstekende wijze vervuld en ik wil hierbij ook mijn dank uitspreken aan het PRT voor het vervullen van deze taak. Ook een dankwoord voor de projectgroep die samen met het adviesbureau ARCADIS hun bijdrage hebben geleverd aan het opstellen van de nota.

De recreatienota is vooral bedoeld om een kader aan te geven waarbinnen de komende vijf jaar ontwikkelingen plaats kunnen vinden. De nadruk ligt op ontwikkelen, want de afgelopen decennia is daar veel te weinig aandacht aan besteed. Het uitvoeringsprogramma geeft een eerste aanzet voor concrete projecten en ideeën die de komende jaren uitgevoerd zouden kunnen worden. Er zijn projecten waarbij het initiatief bij de Gemeente ligt. Maar er zijn ook particuliere initiatieven nodig en uiteraard kunnen en moeten partijen ook samen aan de slag gaan. De Gemeente zal hierbij, waar nodig, de regie voeren en zal daarbij open staan voor nieuwe ideeën en ontwikkelingen.

Met het opstellen van de recreatienota zij we er echter nog niet. Er zal de komende tijd nagedacht moeten worden hoe we in de toekomst om moeten gaan met marketing en promotie. De positie en rol van de VVV en de regionale toeristische bureaus voor Twente en Salland zullen moeten worden bepaald. Zij zullen samen met de Gemeente de toeristische merken Twente en Salland en de gemeente Rijssen-Holten moeten promoten en dat alles zal er uiteindelijk toe moeten leiden dat onze gemeente weer goed op de toeristische kaart van Nederland komt te staan!

Wim Stegeman
Wethouder Recreatie en Toerisme

Inhoud

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Doelstelling	7
1.3	Werkwijze	8
2	Beschrijving huidige situatie	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Gebiedsomschrijving	9
2.2.1	Ligging	9
2.2.2	Bereikbaarheid en infrastructuur	10
2.2.3	Inwoners	11
2.2.4	Voorzieningen en evenementen	11
2.2.5	Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug	13
2.3	Sterkte en zwakte analyse	16
3	Beleid en benchmark	17
3.1	Inleiding	17
3.2	Samenvatting relevant beleid	17
3.3	Benchmark	18
3.3.1	Provinciaal	19
3.3.2	De gemeente Rijssen-Holten	21
4	Visie	23
4.1	Inleiding	23
4.2	Ontwikkelingsvisie	23
4.3	Ambities	27
4.4	Thematische uitwerking	31
5	Uitvoeringsprogramma	41
5.1	Inleiding	41
5.2	Omschrijving projectenvoorstellen	42
5.3	Prioriteiten en planning projectvoorstellen	60
5.3.1	Projectentabel en prioriteiten	60
5.3.2	Vervolgtraject en financiering	62
Bijlage 1	Geraadpleegde bronnen	65
Bijlage 2	Begeleiding recreatienota	67

HOOFDSTUK

1 Inleiding

1.1AANLEIDING

Bij de gemeentelijke herindeling is het toeristische Holten samengevoegd met het industriële Rijssen. De nieuwe gemeente is zich bewust van de mogelijkheden die er zijn op toeristisch recreatief gebied. Dit is ook verwoord in de strategische visie. Om aan te geven op welke wijze de gemeente Rijssen-Holten als toeristische trekpleister op de kaart moet worden gezet is het zaak dit in een beleidskader (deze recreatienota) vast te stellen.

Het huidige gemeentelijke beleid op het gebied van recreatie en toerisme (R&T) is van voor de herindeling en heeft alleen betrekking op het grondgebied van de voormalige gemeente Holten. Dat beleidsplan was opgesteld voor de periode 1997-2002 en behoeft een opwaardering.

Om te voorkomen dat deze recreatienota een papieren verhaal wordt, is het van groot belang dat er een uitvoeringsprogramma gekoppeld is aan de recreatienota. Voor de uitvoering van het programma is ook particulier initiatief nodig. Het betrekken van ondernemers uit de horeca en recreatiebranche bij de totstandkoming van het beleid is dan ook van groot belang geweest.

1.2DOELSTELLING

Op basis van de verkregen informatie en een discussie met de begeleidende projectgroep, zijn de volgende doelstellingen geformuleerd voor de gemeente Rijssen-Holten. Met betrekking tot de doelstellingen wordt onderscheid gemaakt tussen 'Economie en werkgelegenheid' en 'Ruimtelijke Kwaliteit'.

Economie en werkgelegenheid

§ Door het verbeteren van het toeristisch-recreatieve product streeft de gemeente Rijssen-Holten naar een extra toename van de werkgelegenheid met 10% in de komende vijf jaar. Dit betekent een groei van 2% per jaar ten opzichte van de autonome groei (5-6% per jaar in de afgelopen jaren).

Het gaat om werkgelegenheid die direct dan wel indirect een gevolg is van het toeristisch recreatief product en de investeringen in de sector Recreatie en Toerisme.

Ruimtelijke kwaliteit

- § Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit door plattelandontwikkeling en kwaliteitsverbetering van de kernen Rijssen en Holten.
- § Algehele kwalitatieve verbetering van de bestaande publieke en private recreatievoorzieningen door een betere uitstraling, optimalisatie van het gebruik en een betere onderlinge samenwerking. Uitbreiding van vastgoed, (verblijfsrecreatie)terreinen en gebruiksmogelijkheden behoren ook tot de mogelijkheden om de kwaliteit te verbeteren.

1.3**WERKWIJZE**

Het gevolgde proces om te komen tot deze recreatienota is hieronder kort besproken.

Inventarisatie

Door middel van o.a. een gebiedsbezoek, een analyse van bestaande documenten, een informatiebijeenkomst met belanghebbenden (recreatie- en horecaondernemers, overheid, belangenorganisaties en bewoners) en interviews met bezoekers van het gebied, is een beeld verkregen van de bestaande situatie. Ook zijn wensen en ambities geïnventariseerd.

Visie

De verzamelde informatie is gebruikt voor het ontwikkelen van de toeristisch recreatieve visie. Deze is vervolgens besproken met de begeleidende projectgroep en de klankbordgroep. Hiermee is de visie getoetst en vastgelegd.

Uitvoeringsprogramma

Op basis van de visie is het uitvoeringsprogramma opgesteld. In dit programma is zo concreet mogelijk aangegeven op welke punten bestaande voorzieningen kunnen worden verbeterd en/of uitgebreid. Ook is aangegeven wat voor nieuwe voorzieningen gewenst zijn en waar deze eventueel gerealiseerd kunnen worden.

HOOFDSTUK 2 Beschrijving huidige situatie

2.1 INLEIDING

De gemeenten Holten en Rijssen zijn door de gemeentelijke herindeling in maart 2001 samengevoegd tot de gemeente Rijssen-Holten. De Gemeente heeft veel te bieden voor de toerist. In de volgende paragrafen wordt hier op ingegaan.

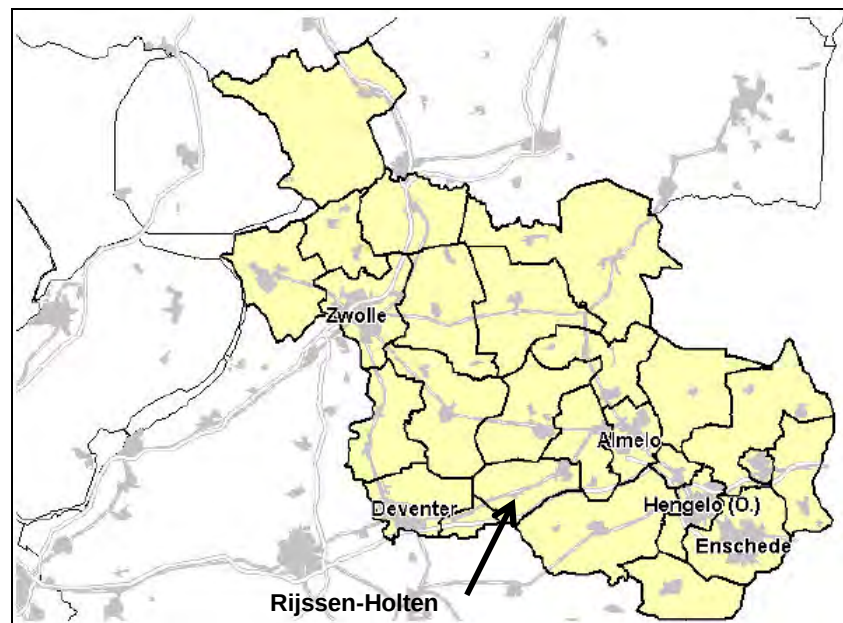
2.2 GEBIEDSOMSCHRIJVING

2.2.1 LIGGING

De gemeente Rijssen-Holten ligt aan de zuidkant van de provincie Overijssel en grenst aan de gemeenten Raalte, Deventer, Bathmen, Gorssel, Hof van Twente, Wierden en Hellendoorn.

De Gemeente wordt aan de zuidkant begrensd door de autosnelweg A1, aan de oostkant stroomt de Regge en ligt de provinciale weg N347, aan de noordkant ligt de Sallandse Heuvelrug / Holterberg en aan de westkant ligt een open landelijk gebied.

Afbeelding 2.1
Provincie Overijssel

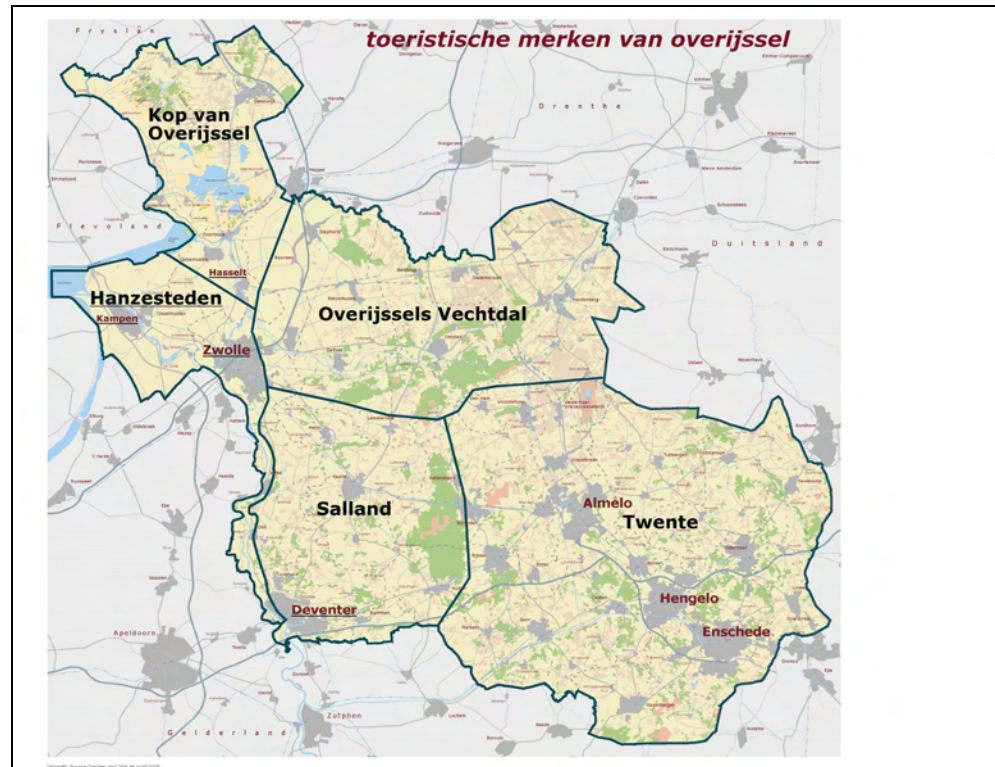

De Gemeente heeft een totale oppervlakte van circa 9.400 hectare. Het stedelijke gebied wordt grotendeels gevormd door de kernen Rijssen en Holten. Deze beslaan samen circa 900 hectare. De Sallandse Heuvelrug ligt deels in de Gemeente en heeft een totale oppervlakte van circa 5.200 hectare, waarvan 3.500 hectare Nationaal Park is.

Toeristische indeling en ligging

Afbeelding 2.2

Toeristische indeling provincie
Overijssel

In de provincie Overijssel zijn primair vijf herkenbare toeristengebieden. De gemeente Rijssen-Holten ligt in zowel het toeristengebied Salland als in het toeristengebied Twente. De grens tussen deze twee toeristengebieden ligt op de noord-zuidas direct ten oosten van de Sallandse Heuvelrug. Om de toeristische merken Salland en Twente in de toekomst beter tot hun recht te laten komen wordt de komende jaren gewerkt aan de oprichting van toeristische bureaus (TB's). De toeristische bureaus zullen onder andere de regionale marketing en promotie gaan verzorgen.

Op toeristisch-recreatief vlak heeft de Gemeente thans contact met het samenwerkingsverband Regio Twente (sector recreatie en toerisme), de regio VVV en de buurgemeenten.

2.2.2

BEREIKBAARHEID EN INFRASTRUCTUUR

De Gemeente is (ook voor de toerist) per auto goed te bereiken. Aan de zuidkant van de gemeente is er de A1 en ten noorden van de gemeente de N35. De A1 verbindt Twente en Duitsland met het midden van Nederland en de Randstad. De N35 is een verbinding tussen Zwolle en Almelo. Een belangrijke noord-zuidverbinding in het gebied, gezien vanuit toeristisch-recreatief oogpunt, is de Toeristenweg door Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug. De weg is alleen overdag geopend. Daarnaast zijn er goede wegverbindingen tussen Raalte en Holten en tussen Hellendoorn en Rijssen.

De spoorlijn van Deventer naar Almelo loopt door de gemeente. Zowel Holten als Rijssen heeft een station aan deze spoorlijn. De bereikbaarheid van de gemeente per trein is goed. Tussen Holten en Laren (Gld.) ligt een etappe van de NS-wandelroute 'Verwolde' over het 'Pieterpad'. Tevens is Holten eindstation van de wandelroute 'Holterberg' vanuit Nijverdal.

Afbeelding 2.3

Spoorlijn Deventer – Almelo,
ter hoogte van Holten.

In het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug bestaat een netwerk van gemarkeerde fiets- en wandel- en paardrijroutes van verschillende lengtes. In het park zijn wandelroutes uitgezet, variërend van 4 tot 14 kilometer en kan een fietstocht gemaakt worden van 25 kilometer over de Sallandse Heuvelrug. De fiets- en wandelpaden zijn voor een groot deel opgenomen zijn in routestructuren.

In het landelijk gebied kan de fietser gebruik maken van de landwegen (in combinatie met andere weggebruikers). Deze landwegen zijn ook opgenomen in routestructuren.

2.2.3

INWONERS

Door de gemeentelijke herindeling is Holten samen gegaan met Rijssen. De gemeente heet sinds maart 2001 Rijssen-Holten. Totaal omvat de hele gemeente ongeveer 36.000 inwoners.

2.2.4

VOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

DAGRECREATIEVE EN CULTURELE VOORZIENINGEN

Met name op en rondom de Sallandse Heuvelrug zijn voorzieningen als informatiepunten, bezoekerscentra en fiets- en wandelpaden. Er zijn echter ook nog andere dagrecreatievoorzieningen. Voorbeelden hiervan zijn:

- § zwembad De Koerbelt in de kern Rijssen en
- § het buitenbad Twenhaarsveld in Holten;
- § twee kinderboerderijen: Dondertman in Holten en bij havezathe Oosterhof in Rijssen;

Afbeelding 2.4

Holten Canadian War Cemetery

- § de dagcamping op de Sallandse Heuvelrug;
- § de Canadese begraafplaats;

- § de Oudheidkamer in Holten;
- § het multifunctioneel centrum 'het Parkgebouw' in het Volkspark in Rijssen;
- § het Rijssens museum (oudheidkamer) in de havezathe in Rijssen,
- § de Schildkerk op het Schild in Rijssen;
- § de Pelmolen en nostalgische zomp aan de Regge;
- § Natuurdiorama Holterberg;
- § ruïne De Waerdenborch op de hoek Oranjestraat / Rijssenseweg;
- § het historische centrum met winkel- en horeca-aanbod van Rijssen;
- § het centrum van Holten;
- § de windkorenmolen De Hegeman in buurtschap Dijkerhoek.

Ook avonturenpark Hellendoorn, gelegen in de nabijheid van de gemeente (circa 15 minuten rijden met de auto vanuit de gemeente Rijssen-Holten), is een belangrijke recreatieve voorziening die hier genoemd kan worden.

Eens per vijf jaar wordt een herdenkingsbijeenkomst op de Canadese begraafplaats nabij Holten (Holten Canadian War Cemetery) georganiseerd.

SPORTIEVE EVENEMENTEN

Op het vlak van sportieve evenementen moeten worden genoemd de jaarlijkse triatlon Holten (maakt gebruik van de Sallandse Heuvelrug) en de Roba-triatlon in Rijssen (maakt gebruik van de Rijsserberg). Op de eerste zaterdag in mei is er de jaarlijkse Ronde van Overijssel (wielersport), met start en finish in Rijssen. Ook hardlopers kunnen hun hart ophalen in de Schwarzwaldcross, de Rijsserbergloop en de Diepe Helloop.

MARKTEN

Elke maandagochtend is er rond het gemeentehuis locatie Rijssen in het hart van het centrum een grote stoffen- en goederenmarkt. Op zaterdag is in Rijssen een consumptiegoederenmarkt. Tijdens de zomervakantieweken wordt viermaal in het centrum van Rijssen een lommerdmarkt gehouden.

In Holten wordt in het centrum iedere vrijdagmiddag op de Smidsbelt een warenmarkt gehouden.

WINKELN

Rijssen heeft een eigentijds en gevarieerd winkelcentrum met een goed geoutilleerde middenstand en een hoog voorzieningenniveau.

Bijna alle bankinstellingen zijn hier te vinden. Veel van de winkels zijn van oorsprong "Rijssens". De diversiteit in artikelen is groot, al nemen modezaken een prominente plaats in. Voor kleinere winkels is echter nog steeds plaats in Rijssen. Zij dragen in belangrijke mate bij aan de sfeer in het winkelgebied. De stad is erg aantrekkelijk voor de eigen inwoners, maar ook voor bezoekers van buiten Rijssen.

Het winkelgebied is goed bereikbaar voor bezoekers. In het hele centrum kan de bezoeker gratis parkeren. Onder het overdekte winkelcentrum 'De Hoge Wal' is een grote parkeerkelder. Ook het openbaar vervoer brengt bezoekers dicht bij het centrum. Dankzij deze uitstekende voorzieningen is Rijssen een koopcentrum voor meer dan 40.000 consumenten.

Holten heeft een dorpskern welke een opwaardering behoeft. Het heeft een klein winkelcentrum met winkels die afgestemd zijn op de lokale behoefte. Net als in Rijssen kan in het centrum gratis geparkeerd worden.

VERBLIJFSRECREATIE

De gemeente kent verschillende verblijfsaccommodaties. De bedrijven rondom de Sallandse Heuvelrug staan gezamenlijk garant voor circa 700.000 overnachtingen per jaar. Het aanbod aan kampeerterreinen en bungalows is redelijk tot goed. Het aanbod hotelkamers blijft hierbij achter. Ook zijn er weinig particuliere verblijfsmogelijkheden als bijvoorbeeld 'Bed and Breakfast'. Hetzelfde geldt voor agrotourisme bijvoorbeeld in de vorm van kamperen bij de boer.

ENKELE KENGETALLEN VERBLIJFSRECREATIE

- § 9 kampeerterreinen met in totaal bijna 500 stacaravans en ruimte voor tenten en caravans
- § 4 bungalowparken met in totaal ruim 900 recreatiewoningen en circa 20 afzonderlijke woningen verspreid in de gemeente
- § 6 hotels
- § 1 pension
- § beperkt aantal 'logies & ontbijt' mogelijkheden
- § 3 minicampings (kamperen bij de boer)
- § 1 locatie met twee boerderijkamers
- § 2 groepsaccommodaties

Bij de Gemeente zijn meerdere verzoeken ingediend voor het realiseren van boerderijkamers.

TWENHAARVELD

Om een beeld te krijgen van de huidige bezoekers en hun mening over de gemeente is onder andere gesproken met een vertegenwoordiger van het Landal Greenpark Twenhaarsveld. Hieruit blijkt dat bezoekers van het park met name uit het westen van het land komen. Zij komen hier voor de rust en de ruimte. De omgeving op zich is niet de belangrijkste reden van het bezoek. De bezoekers van het park zijn met name gezinnen met jonge kinderen en 50+-ers.

2.2.5

NATIONAAL PARK DE SALLANDSE HEUVELRUG

(bron: bewerking van informatie op de internetsite www.sallandseheuvelrug.nl).

Een belangrijke toeristische trekker van de gemeente Rijssen-Holten is het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug. De Holterberg maakt hier onderdeel van uit. Sinds 16 oktober 2004 draagt de Sallandse Heuvelrug de naam Nationaal Park.

Het ingestelde Nationaal Park betreft het zuidelijk deel van de Sallandse Heuvelrug, globaal gelegen tussen Nijverdal en Holten, ten zuiden van de rijksweg N35. Het gebied heeft deze status gekregen omdat het waardevol is (o.a. de 3 R's: rust, ruimte en reliëf) en daarom bescherming verdient. Het beleidsplan Levend Paars geeft hier specifiek antwoord op.

Door de oprichting van het Nationaal Park kan het gebied beter worden beschermd en zal de samenhang in dit gebied de komende jaren worden versterkt. Hiervoor is beleid opgesteld incl. verbetervoorstellen.

De Sallandse Heuvelrug is een heuvelachtig gebied; heuvels die wij Nederlanders al snel "bergen" noemen. Voorbeelden van 'bergen' zijn de Hellendoornse Berg, de Haarler Berg, de Holterberg en de Koningsbelt. De laatste is met 75 meter boven zeeniveau de hoogste van de Sallandse Heuvelrug. Op de flanken van de Sallandse Heuvelrug zie je bossen en heidevelden al van verre liggen. Het is een aantrekkelijk gebied dat heel geschikt is voor rustige vormen van recreatie. De uitgestrekte bossen bieden goede mogelijkheden voor o.a. wandelen, fietsen en paardrijden. Het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug is circa 3.500 hectare groot.

De terreinen zijn in beheer bij verschillende eigenaren: particuliere (landgoed) eigenaren, de Vereniging Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de waterleidingmaatschappij Vitens.

Rondom de Sallandse Heuvelrug liggen verschillende campings en terreinen met vakantiebungalows. Daarnaast zijn er diverse horecavoorzieningen.

Afbeelding 2.5

Dagcamping Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug

Verder kent het gebied diverse informatiepunten (zoals de informatieshuur "De Pas"). Ten behoeve van het Nationaal Park zullen twee hoofdsteunpunten worden gerealiseerd. Een daarvan is het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer in Nijverdal. Het andere hoofdsteunpunt ligt op de Holterberg, locatie Natuurdiorama Holterberg en De Wielen, en krijgt de naam hoofdsteunpunt Holterberg.

In het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer te Nijverdal geeft de permanente tentoonstelling een boeiend beeld van het ontstaan van dit landschap. Voor kinderen worden er allerlei leerzame activiteiten verzorgd. Ook met een groep (schoolklas, vereniging enz.) is het bezoekerscentrum en het gebied een aanrader. Vanuit het bezoekerscentrum kan desgewenst voor een aantal leerzame activiteiten worden gezorgd zoals:

- § vertoning van een diaklankbeeld of videofilm, met na afloop de mogelijkheid om aan een medewerker van Staatsbosbeheer vragen te stellen;
- § bezichtiging van de tentoonstelling, eventueel met een vragenlijst;
- § diverse natuurpuzzeltochten met vragen en opdrachten;
- § een ochtend of middag onder leiding van de boswachter werken in het bos of op de heide;
- § wandelen met de boswachter met vooraf of na afloop een bezoek aan het bezoekerscentrum.

Het hoofdsteenpunt Holterberg is in ontwikkeling. Er is bereidheid van betrokkenen partijen om door middel van samenwerking te komen tot een integraal plan. De gemeente is hiervan de initiatiefnemer. Concreet komen de plannen voor het hoofdsteenpunt op het volgende neer.

- § Het informatiepunt wordt gekoppeld aan Natuurdiorama Holterberg.
- § Er wordt parkeergelegenheid gecreëerd bij De Wielen en 't Losse Hoes.

Afbeelding 2.6

Bebording in het Nationaal

Park

Het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer is gratis toegankelijk en ontvangt jaarlijks ongeveer 120.000 bezoekers. Natuurdiorama Holterberg in z'n huidige vorm ontvangt jaarlijks circa 35.000 betalende bezoekers. Geschat wordt dat het Nationaal Park zelf jaarlijks door circa één miljoen bezoekers wordt bezocht.

2.3

STERKTE EN ZWAKTE ANALYSE

Op basis van de verzamelde gegevens en analyse worden de volgende belangrijke sterke en zwakke punten gesignaleerd voor de Gemeente.

Tabel 2.1

Sterke en zwakke punten

Sterke punten	Zwakke punten
§ De natuurlijke omgeving	§ Op sommige punten vergane glorie
§ De kwaliteit van het landschap	§ De kwaliteit en diversiteit van het toeristische product
§ Rust	§ Verkeersproblematiek in Holten
§ Ruimte (waaronder het platteland)	§ Parkeren en onaantrekkelijkheid centrum Holten
§ Het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug	§ Parkeren Nationaal Park
§ Bekendheid Holterberg	§ Te weinig dagrecreatieve voorzieningen, waaronder slechtweervoorzieningen
§ Bereikbaarheid	§ Te weinig evenementen
§ Winkelaanbod Rijssen	§ Te weinig hotels
§ De Regge / Reggestreek	§ Onderlinge afstemming arrangementen
§ Schaalgrootte centrum Holten	§ Beperkte naamsbekendheid Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug
§ Geografische ligging	§ Te beperkte culturele uitstraling, o.a. door het ontbreken van een (groot) cultureel evenement

De aangegeven sterke punten zijn goede 'verkoopwaarden' voor de gemeente Rijssen-Holten. De aangegeven zwakke punten zijn oplosbaar met o.a. een goede organisatie, communicatie en samenwerking. Ook zijn inspanningen nodig op het vlak van promotie en marketing en moeten gebiedsinvesteringen gestimuleerd worden. De volgende hoofdstukken zullen hier handvatten voor aanreiken.

HOOFDSTUK 3

Beleid en benchmark

3.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt in eerste instantie een samenvatting gepresenteerd van relevant beleid. Vervolgens wordt, op basis van beschikbaar cijfermateriaal, ingegaan op de 'economische' waarde van de sector R&T voor de provincie Overijssel en de gemeente Rijssen-Holten.

3.2 SAMENVATTING RELEVANT BELEID

Provincie Overijssel

De landbouw is een belangrijke economische peiler in dit gebied. Een belangrijke tendens in deze sector is de schaalvergroting, waardoor het aantal bedrijven afneemt. Tegelijkertijd verandert het platteland steeds meer van een 'landbouwgebied voor voedselproductie' naar een 'groene ruimte' waarin maatschappelijke wensen als wonen, werken, landschap, natuur en recreatie een belangrijke rol spelen.

Er is behoefte aan nieuwe economische dragers in het agrarisch gebied, waaronder recreatie en toerisme. Een speerpunt van het provinciaal beleid is dan ook het versterken van de beleving van natuur en landschap waarbij met name wordt ingezet op het stimuleren van plattelandstoerisme, onder meer agrotourisme. Dit is mede ingegeven door de steeds meer individuele en op rust georiënteerde wensen van een groeiende groep vakantiegangers. Dit kan bevorderd worden en initiatief op dit vlak kan rekenen op provinciale ondersteuning via de regionale programmabureaus.

Om een impuls te geven aan plattelandstoerisme is door het Gelders Overijssels Buro voor Toerisme (GOBT) een Masterplan Plattelandstoerisme opgesteld voor de provincies Gelderland en Overijssel. Rode draad in het Masterplan is het stimuleren van samenwerking tussen de toeristische sector en de agrarische sector. Ook wordt veel belang gehecht aan het bevorderen van regionale samenwerkingsprojecten.

R&T wordt een steeds belangrijker economische peiler in het landelijk gebied. Het is dan ook belangrijk om verblijfs- en dagrecreatiebedrijven te versterken, onder andere door (ruimtelijke) knelpunten op te lossen en de kwaliteit van de verblijfsrecreatie te verbijzonderen en te verhogen. Daarnaast moet de aandacht gericht worden op het vergroten van de belevingswaarde en toegankelijkheid van het landelijke gebied. Belangrijk daarbij zijn:

- § het verbeteren van de verbindingen tussen stad, dorp en land;
- § het verbeteren van routenetwerken;
- § het benutten van het cultuurhistorisch erfgoed;

- § promotie en marketing en
- § de mogelijkheden voor recreatie op (vrijkomende) landbouwbedrijven vergroten. Hierbij hoort ook het toegankelijk maken van oevers, agrarische gronden, oude kerkpaden en delen van landgoederen.

De Provincie zet in op de versterking van de recreatieve samenhang tussen steden en de omliggende groene ruimte. De ruimte rond steden neemt door toenemende bevolkingsomvang af en krijgt, onder andere door nieuwe infrastructuur, een steeds meer geïsoleerde positie. De provincie steunt dan ook productontwikkeling en promotie die gericht is op de wisselwerking tussen het stedelijke en het landelijke toeristische product.

Gemeente Rijssen-Holten

Voor het toeristisch-recreatieve bedrijfsleven en de middenstand is de Sallandse Heuvelrug zeer belangrijk. De Gemeente wil hier dan ook verschillende voorzieningen / verbeteringen doorvoeren. Een voorbeeld: met respect voor flora en fauna en de rust van de Sallandse Heuvelrug / Holterberg dient de toegankelijkheid in het bijzonder voor fietsers en wandelaars bevorderd te worden. Het verbeteren van de routestructuur / fysieke relatie tussen het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug en het centrum van Holten staat hoog op de gemeentelijke prioriteitenlijst en zal later in de notitie uitgebreid aan bod komen.

De Gemeente wil zich daarnaast richten op het verbeteren / behouden van de kwaliteit van de bestaande waardevolle recreatief-toeristische producten en de bestaande potenties van het gebied nog beter afstemmen op de wensen van de toerist. De voorzieningen, zowel openbaar als particulier, moeten kwalitatief verbeteren.

Om ondernemers daadwerkelijk te kunnen laten ondernemen is het wenselijk dat eventueel beoogde uitbreiding van de bestaande bedrijvigheid mogelijk wordt gemaakt. Van belang hierbij is de mogelijkheden per situatie te bepalen, zodat dat andere belangen niet in het geding komen.

De Gemeente wil insteken op seizoensverbreding. Dit is belangrijk voor het versterken van de sector R&T. Bij seizoensverbreding komt het toeristische seizoen eerder in het jaar op gang en loopt het in het najaar / winter langer door. Met het realiseren van nieuwe elementen en voorzieningen kan dit worden bereikt.

Delen van de gemeente zijn in de reconstructie aangewezen als verwevings- dan wel extensiveringsgebied. Het kenmerk van de eerste is het mogelijk maken van veel functies naast elkaar en in combinatie met elkaar. Kenmerken van de tweede zijn het bevorderen van de ontwikkeling van landschaps- en natuurwaarden en – waar mogelijk – recreatief gebruik en de intensieve veehouderij beëindigen / verplaatsen.

3.3

BENCHMARK

Voor inzicht en een vergelijking van het economisch product R&T wordt gebruik gemaakt van gegevens uit het marktonderzoek van de Rabobank in 2003. Onderstaande cijfers zijn weliswaar enigszins

verouderd (periode 1996 – 2001), maar zijn betrouwbaar¹ en geven een goed beeld van het toeristisch economisch product R&T.

3.3.1

PROVINCIAAL

In de benchmark zijn, ter vergelijking, naast de provincie Overijssel ook de provincie Drenthe en Gelderland meegenomen

Tabel 3.2

Kengetallen recreatie en
toerisme (Bron Rabobank, 2003)

	Werkgelegenheid in sector R&T in 2001	Aandeel R&T in de totale provinciale werkgelegenheid (%)	Groei R&T werkgelegenheid in periode 1996 – 2001 (%)	Aantal overnachtingen per jaar	Bestedingen ² in 2000	Aantal dagtochten
Overijssel	27.000	5,8	25,7	4,9 miljoen	€ 1,4 mrd	56 miljoen
Drenthe	20.000	7,0	23,9	5,4 miljoen	€ 0,9 mrd	25 miljoen
Gelderland	48.000	5,6	14,1	9,7 miljoen	€ 2,9 mrd	112 miljoen
Nederland		6,5	22,8	80,8 miljoen	€ 26,4 mrd	981 miljoen

Overijssel

EEN GROEI VAN DE TOERISTISCHE
WERKGELEGENHEID IN OVERIJSEL

De werkgelegenheid in Overijssel in de sector R&T bedraagt in 2001 ongeveer 27 duizend banen, oftewel 5,8 procent van de totale provinciale werkgelegenheid. Het landelijk gemiddelde ligt op 6,5 procent. Ten opzichte van landelijke cijfers is het economisch belang van de toeristisch recreatieve sector in Overijssel wat betreft werkgelegenheid dus kleiner. De werkgelegenheid in deze sector is tussen 1996 en 2001 met 25,7 procent toegenomen. Dit is ver boven de totale werkgelegenheidsgroei van 16,4 procent in de provincie Overijssel en ook hoger dan de landelijke groei van de toeristische werkgelegenheid (+22,8 procent). Deze cijfers duiden niet op een enorm toeristisch potentieel in Overijssel, maar laten wel zien dat het belang van de toeristisch-recreatieve sector groeit.

MINDER OVERNACHTINGEN,
EEN MAGERE BEDBEZETTINGSGRAAD,
EEN DALING VAN HET AANTAL
DAGTOCHTEN,
MEER FILM EN TONEELBEZOEK

De sterke werkgelegenheidsgroei in de Overijsselse toeristensector staat in schril contrast met de ontwikkeling van het aanbod van en de vraag naar zowel verblijfs- als dagrecreatie. Samen met de provincie Flevoland is Overijssel de enige provincie die in de periode 1996-2001 het aantal overnachtingen zag afnemen. Nederland kende een stijging van 31,1 procent, Overijssel zag een daling van 12,5 procent (TRN, 2002). Vooral de periode 2000-2001 is debet aan het dalend aantal overnachtingen in de provincie Overijssel. De bedbezettingsgraad van hotels in Overijssel ligt met 41,1 procent ook onder het landelijk gemiddelde (44,9 procent.) Ook het aantal dagtochten liet over de periode 1996-2002 een daling zien in Overijssel, terwijl landelijk sprake was van een stijging. Het zijn vooral dagtochten met betrekking tot sport en sportieve recreatie en recreatief winkelen die aan populariteit hebben ingeboet. De activiteiten 'zonnen', dagkamperen en vooral het bezoeken van film en toneel zijn toegenomen in Overijssel.

¹ Betrouwbaarheid is een relatief begrip. De gehanteerde systematiek is nogal eens afwijkend en kan de resultaten behoorlijk beïnvloeden. Ook wordt er gebruikt gemaakt van verschillende databestanden.

² Belangrijke kanttekening: 'toerisme en recreatie' kan op verschillende wijzen geïnterpreteerd worden. Cijfers over bestedingen lopen sterk uiteen. De cijfers zijn daarom indicatief.

De positie van de R&T sector in Overijssel is in absolute zin klein van omvang en heeft ook in vergelijking met het Nederlands gemiddelde een minder groot economisch belang voor de Overijsselse economie. Dit blijkt onder andere ook uit het aantal overnachtingen.

Met 4,9 miljoen overnachtingen neemt Overijssel een negende plaats in binnen alle provincies op het gebied van verblijfsrecreatie; met 56 miljoen dagtochten neemt ze een zevende plaats op het gebied van dagrecreatie.

Drenthe

TOERISTISCHE SECTOR BELANGRIJK
VOOR WERKGELEGENHEID EN
ECONOMIE IN DRENTH

De werkgelegenheid in Drenthe in de sector R&T bedraagt in 2001 bijna 20 duizend banen, oftewel 7,0 procent van de totale provinciale werkgelegenheid. Het landelijk gemiddelde ligt op 6,5 procent. Ten opzichte van landelijke cijfers is het economisch belang van de toeristisch-recreatieve sector in Drenthe qua werkgelegenheid dan ook redelijk groot. De werkgelegenheid in deze sector is tussen 1996 en 2001 met 23,9 procent toegenomen. Dit is ruim boven de totale werkgelegenheidsgroei van 14,1 procent in de provincie Drenthe en ligt tevens boven het niveau van de landelijke stijging van de toeristische werkgelegenheid (+22,8 procent). Zowel uit de huidige economische betekenis als uit de ontwikkeling in de afgelopen jaren blijkt dan ook de sterke positie van de toeristisch-recreatieve sector in de Drentse economie.

GROEI AANTAL HOTELBEDDEN,
LICHTE STIJGING AANTAL
OVERNACHTINGEN,
DALING AANTAL DAGTOCHTEN,
WEINIG CULTUREEL AANBOD

Ondanks het grote belang van de toeristisch-recreatieve sector voor de provinciale economie in Drenthe, laten dag- en verblijfsrecreatie een achterblijvend beeld zien. Met het aantal slaapplekken bevindt het Drentse toerisme zich in de Nederlandse middenmoot, maar overtreft het wel de andere twee noordelijke provincies, Friesland en Groningen. De groei van het aantal hotelbedden in Drenthe lag de afgelopen jaren wel boven het landelijk gemiddelde. Het aantal overnachtingen daarentegen steeg met slechts 23,0% in Drenthe, beduidend minder dan de landelijke groei van 31,1%. De dagrecreatie in Drenthe laat een nog minder rooskleurig beeld zien. Zo nam het aantal dagtochten tussen 1996 en 2001 af met 5,9 procent, terwijl dit in Nederland nog met 4,9% steeg. Met name het bezoek aan film, toneel en horeca is in vergelijking met Nederland duidelijk ondervertegenwoordigd. Ook het culturele dagrecreatieve aanbod, waaronder bioscopen, filmhuizen, theaters en musea, is in Drenthe niet erg hoog. Tevens neemt het aantal horecagelegenheden, na een stijging, de laatste jaren weer af, en ligt nu onder het landelijk gemiddelde.

Gelderland

ALS TOERISTISCHE PROVINCIE IS HET
ECONOMISCH BELANG VAN DE
SECTOR RECREATIE EN TOERISME
QUA WERKGELEGENHEID GERING

De werkgelegenheid in Gelderland in de sector R&T bedraagt in 2001 ongeveer 48 duizend banen, oftewel 5,6 procent van de totale provinciale werkgelegenheid. Het landelijk gemiddelde ligt op 6,5 procent. Ten opzichte van landelijke cijfers is het economisch belang van de toeristisch-recreatieve sector in Gelderland wat betreft werkgelegenheid dus gering. De werkgelegenheid in deze sector is tussen 1996 en 2001 met 14,1 procent toegenomen. Dit is een fractie beneden de totale werkgelegenheidsgroei van 14,7 procent in de provincie Gelderland en ruim onder de landelijke stijging van de toeristische werkgelegenheid (+22,8 procent). Gelderland is absoluut gezien een erg belangrijke toeristische provincie, maar dit vertaalt zich niet in navenant meer werkgelegenheid.

ACHTERBLIJVENDE ONTWIKKELING
VRAAG EN AANBOD
VERBLIJFSRECREATIE,
DALING BEDBEZETTINGSGRAAD,
GROEI DAGRECREATIE

De Gelderse toeristensector dankt haar sterke positie goeddeels aan de aanwezigheid van natuurschoon. De Veluwe is de belangrijkste toeristenregio in Gelderland. Met de Apenheul, het Dolfinarium Harderwijk, de nationale parken 'De Hoge Veluwe', de Veluwezoom en de vele bungalowparken trekt deze regio de meeste toeristen en recreanten.

De Veluwe biedt het ook de meeste werkgelegenheid in de Gelderse toeristisch-recreatieve sector.

De tegenvallende werkgelegenheidsgroei in de Gelderse toeristensector komt onder andere tot uiting in een achterblijvende ontwikkeling van zowel aanbod als vraag van verblijfsrecreatie. Vooral in de periode 1999-2001 ontwikkelen zowel aanbod als vraag zich minder dan gemiddeld in Nederland. De bedbezettingsgraad van hotels is in Gelderland ook lager dan het landelijk gemiddelde en laat tevens een daling zien in de periode 2000-2001. Dagrecreatie laat daarentegen een positiever beeld zien. Het aanbod van dagrecreatie is erg groot in de provincie en laat tevens een meer dan gemiddelde groei zien over de periode 1996-2002 (5,4 procent in Gelderland, 4,9 procent in Nederland). Vooral dagtochten met betrekking tot sporten en ook het toeschouwen en begeleiden van sport(wedstrijden) zijn sterk toegenomen. Daarnaast is ook het bezoek aan horecagelegenheden sterk gestegen.

Conclusies:

- § In Overijssel zijn impulsen nodig om het aantal overnachtingen, de bedbezettingsgraad en het dagtoerisme in de provincie te verbeteren.
- § In Drenthe kan het culturele aanbod vergroot worden en zijn meer en betere initiatieven, voorzieningen en attracties nodig om de dagrecreant naar de provincie te halen.
- § In Gelderland moet men de dagtoerist koesteren en de kwaliteit en het aanbod van de verblijfsrecreatie bewaken.

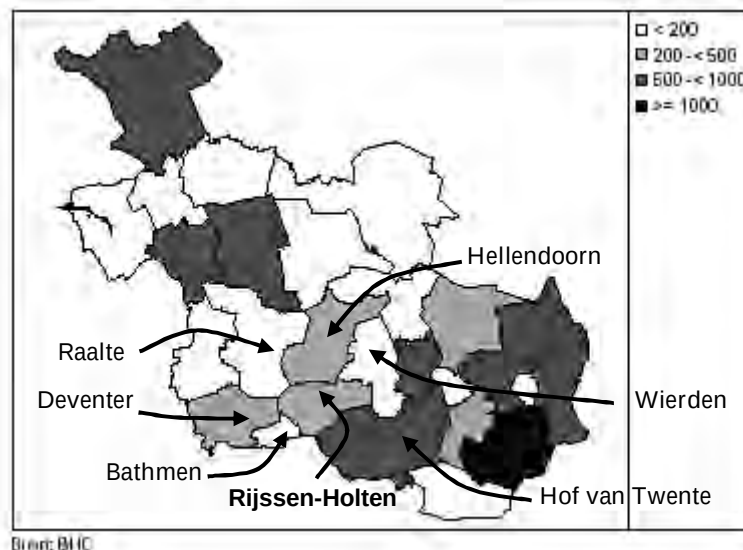
3.3.2

DE GEMEENTE RIJSSEN-HOLTEN

De gemeente valt in de categorie van 200-500 hotelbedden. De omliggende gemeenten vallen in dezelfde categorie of de categorie tot 200. Hof van Twente is hierop een uitzondering in de categorie 500-1000.

Afbeelding 3.7

Aantal hotelbedden per gemeente, 2002

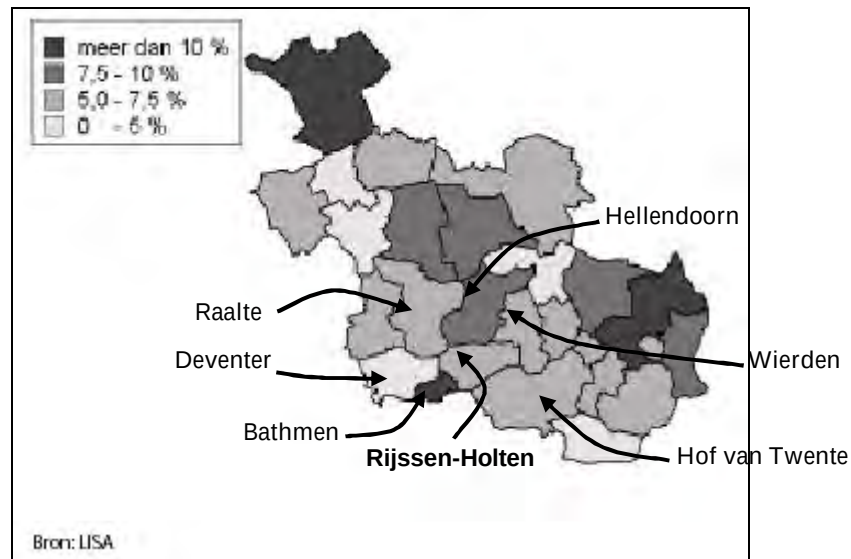

De Gemeente scoort gemiddeld ten opzichte van de buurgemeenten als wordt gekeken naar het aandeel R&T-werkgelegenheid in de totale gemeentelijke werkgelegenheid (5,0 - 7,5%; zie figuur hieronder). Het aandeel van de sector toerisme en recreatie in de totale werkgelegenheid is het grootst in de gemeenten Steenwijk (13,3 procent), Bathmen (12,9 procent) en Denekamp (10,7 procent). In de gemeente Enschede, met ruim 150 duizend

inwoners de grootste gemeente van de provincie Overijssel, ligt het aandeel van de toeristische sector in de totale werkgelegenheid op 5,1 procent.

Afbeelding 3.8

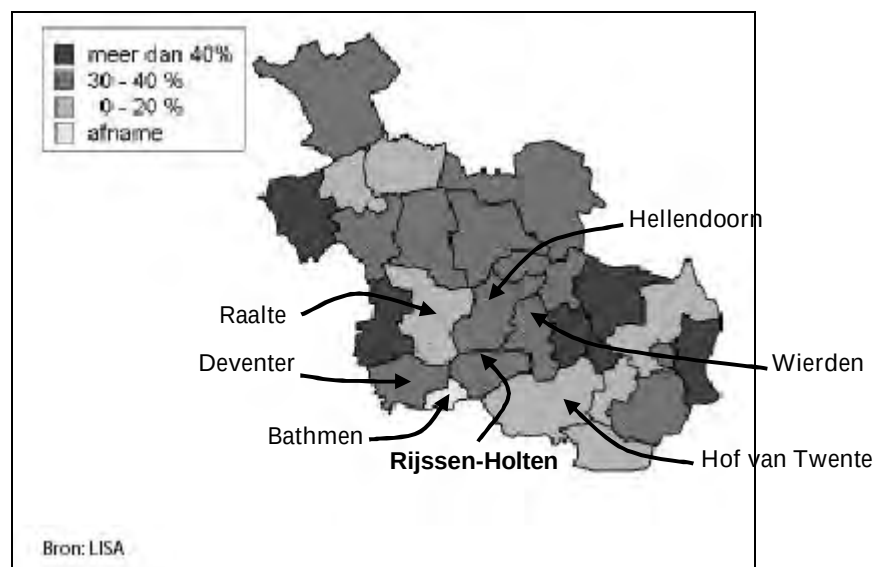
Aandeel recreatie en toerisme werkgelegenheid binnen totale gemeentelijke werkgelegenheid, 2001 (Bron: Rabobank)

De banengroei in de gemeente Rijssen-Holten binnen de sector R&T in de periode 1996-2001 valt in de categorie 30 - 40%. De Gemeente scoort hiermee gelijk of hoger dan de omliggende gemeenten. De sterke groei van de werkgelegenheid in de toeristisch-recreatieve sector in de provincie Overijssel komt in onderstaande figuur duidelijk naar voren (met uitzondering van Bathmen; een afname).

Afbeelding 3.9

Banengroei in de gemeente binnen de sector recreatie en toerisme, 1996-2001

Uit cijfers van de plaatselijke Albert Heijn supermarkt in Holten blijkt het economisch belang van de toerist voor Holten. De cijfers geven aan dat in de zomermaanden circa 1/3 deel van de omzet van Albert Heijn toegeschreven kan worden aan de toerist.

HOOFDSTUK

4 Visie

4.1

INLEIDING

Op basis van het veldbezoek, de inventarisatie en analyse van gegevens en de georganiseerde informatieavond is de toeristisch recreatieve visie voor de gemeente Rijssen-Holten ingevuld.

In eerste instantie wordt een ontwikkelingsvisie geschetst die ingaat op relevante ontwikkelingen en trends. Vervolgens is een ambitiekaart opgenomen waarmee ruimtelijke ontwikkelingen en ambities worden aangegeven die relevant zijn voor de sector recreatie en toerisme. De ambitiekaart moet gezien worden als een gewenste ontwikkelingsrichting en is indicatief. In een laatste stap zal de visie en ambitiekaart worden ingevuld aan de hand van thema's. Dit betreft een uitwerking op hoofdlijnen. Voor de concrete uitwerking van de thema's wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

4.2

ONTWIKKELINGSVISIE

Voor de gemeente Rijssen-Holten (en haar omgeving) moet geconcludeerd worden dat voor een verdere toeristisch recreatieve ontwikkeling voldoende mogelijkheden aanwezig zijn, maar dat die nog niet ten volle worden benut. Zowel de overheid als de particulier (c.q. ondernemer) kan op dit vlak het initiatief nemen om verbeteringen daadwerkelijk door te voeren.

De gemeente Rijssen-Holten heeft de laatste jaren een deel van haar toeristische glans en uitstraling verloren. De Holterberg was nog niet zo lang geleden voor iedere Nederlander een begrip. Daar moest je geweest zijn, alleen al om het feit dat het een van de weinige 'bergen' in Nederland is. De Holterberg is nu bij veel Nederlanders nog wel bekend, echter de uitstraling en bekendheid van enkele jaren geleden is er niet meer. De Holterberg is onderdeel van het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug (sinds 16 oktober 2004). Met dit nieuwsfeit is het gebied regionaal en landelijk (weer eens) in de publiciteit geweest. Hieraan moet en kan een vervolg worden gegeven. Het gebied moet weer de naamsbekendheid van weleer krijgen. Promotie en marketing zijn hierbij de sleutelwoorden.

Afbeelding 4.10

Foto genomen op de
Holterberg, gelegen in het
Nationaal Park

De laatste jaren is er onvoldoende promotie geweest voor dit gebied en is onvoldoende gereageerd op de wensen en 'eisen' van de klant en consument. In de promotie van het gebied was ook geen sprake van eenduidig naamgebruik. De Sallandse Heuvelrug en de Holterberg worden als kreten door elkaar gebruikt. Om de naamsbekendheid regionaal maar vooral landelijk te vergroten moet het gebied onder één naam worden gepromoot.

De toeristische voorzieningen hebben over de hele linie een kwaliteitsverbetering nodig. Dit heeft betrekking op zowel Holten en Rijssen als ook op het grote landelijke gebied. Investerings zijn nodig om het voorzieningenniveau op peil te brengen. Andere toeristische regio's, zoals het Drents Friese Wold (waaronder de omgeving van Appelscha), hebben zich wel verder ontwikkeld. Deze regio's hadden eerst een achterstand ten opzichte van het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug, echter die achterstand is tenietgedaan. Vooral doordat het Drents Friese Wold een Nationaal Park is geworden. Dit heeft geleid tot:

- § meer voorzieningen;
- § een verbetering van de infrastructuur:
 - de kern van Appelscha is heringericht. Het straatbeeld is aangepast en de verkeersgeleiding verbeterd;
 - de bewegwijzering buiten en in het park is verbeterd;
 - er zijn meer herkenbare informatieborden geplaatst;
 - er zijn duidelijke en sfeervolle ontvangstpunten gecreëerd;
 - meer en kwalitatief betere fietspaden, wandelpaden en ruiterspaden;
- § meer naamsbekendheid en promotie via internet, televisie en brochures.

Door bovengenoemde verbeteringen door te voeren heeft een toeristische ontwikkeling plaats gevonden die ook gewenst is in de gemeente Rijssen-Holten en de buurgemeenten. De status van Nationaal Park kan dus een enorme toeristische en economische spin-off hebben. Het is aan de overheid en de ondernemers om de geboden kansen te verzilveren.

De gemeente Rijssen-Holten is nog teveel gericht op de vroegere toerist. Die stelde minder eisen ten aanzien van service, kwaliteit, accommodatie, attracties en infrastructuur. De vroegere toerist hoefde niet vermaakt te worden, de huidige toerist wel.

In de zomermaanden is sprake van een duidelijke piek in het toeristenbezoek. Het voor- en naseizoen (inclusief winter) is te rustig. Seizoenspreiding is gewenst en hiervoor zijn voorzieningen, evenementen en arrangementen nodig.

Wat is de doelgroep en wat heeft die nodig?

Wie is de toerist / bezoeker van het gebied? Op basis van onderstaand overzicht, toegespitst op de gemeente Rijssen-Holten, proberen we dit inzichtelijk te maken. Er wordt een relatie gelegd tussen reistijd, de verblijfstijd, het type bezoeker en de gewenste voorziening. Het overzicht pretendeert niet uitputtend zijn, maar geeft wel een idee wie de bezoeker is en wat hij / zij verwacht in de gemeente Rijssen-Holten.

Tabel 4.3

Relatie tussen reistijd, verblijfstijd, type bezoeker en gewenste voorzieningen.

Reistijd (per auto)	Verblijfstijd in gebied	Wie	Gewenste voorziening/service
Maximaal 1 uur	2 tot 4 uur	Individu Jongeren Stelletjes (dinky's) Gezinnen met oudere kinderen Senioren	Goede parkeervoorziening Voldoende winkels Leuke buitenterrasjes + horeca Omgeving met uitstraling Keuze uit meerdere fiets- en wandelpaden
Maximaal 2 uur	1 dag of een weekend	Jongeren Stelletjes (dinky's) Senioren	Goede parkeervoorziening Voldoende winkels Leuke buitenterrasjes + horeca Omgeving met uitstraling Keuze uit meerdere fiets- en wandelpaden en ruiterroutes Fietsverhuur Slechtweer voorzieningen Evenementen Arrangementen Hotels en pensions Goede informatievoorziening (o.a. VVV)
Maximaal 3 uur	Midweek tot een week	Jonge gezinnen Gezinnen met oudere kinderen Senioren	Speeltuin Leuke buitenterrasjes + horeca Omgeving met uitstraling Keuze uit meerdere fiets- en wandelpaden en ruiterroutes Fietsverhuur Slechtweer voorzieningen Evenementen Arrangementen Zeer complete en luxe vakantieparken / campings / boeren-5-sterren-cottages Overdekt zwembad Goede informatievoorziening (o.a. VVV)
> 4 uur	1 tot 3 weken	Jonge gezinnen Senioren	Speeltuin Leuke buitenterrasjes + horeca Omgeving met uitstraling Keuze uit meerdere fiets- en wandelpaden Fietsverhuur Slechtweer voorzieningen Zeer complete en luxe vakantieparken / campings / boeren-5-sterren-cottages Overdekt zwembad Goede informatievoorziening (o.a. VVV)

In onze visie zullen in de omgeving van Rijssen-Holten steeds minder vakanties plaatsvinden die langer dan een of anderhalve week duren. Dit soort langdurige vakanties zal naar verwachting minder frequent voorkomen in de gemeente Rijssen-Holten en vele andere gemeenten in Nederland. Dit is onder andere het resultaat van een steeds mobielere doelgroep (om een 'berg' te zien rijdt men nu naar bijvoorbeeld het gebied Sauerland in Duitsland en niet meer naar Holten). Bovendien wil de toerist/bezoeker voor een langere vakantie graag naar een andere omgeving met een andere cultuur.

De verwachting is dat meer korte vakanties in Nederland zullen plaatsvinden. Voor een vakantie langer dan een week wil de toerist/bezoeker meer kunnen beleven dan in een gemeente als Rijssen-Holten en haar omgeving mogelijk is. Hier ligt voor de Gemeente ook een uitdaging.

De gemeente Rijssen-Holten zal zich voor een groot deel moeten richten op de toerist/bezoeker die gedurende maximaal een of anderhalve week in de gemeente Rijssen-Holten wil verblijven en deze omgeving dan ook compleet wil beleven. Dit wil niet zeggen dat een vakantie van 2 of 3 weken niet goed mogelijk is in de gemeente, echter gelet op de vraag van de consument (vermaakt worden en kwaliteitsvoorzieningen) en de trend van meerdere korte vakanties, zal het accent meer op de korte en intensievere verblijven in het gebied gericht moeten zijn. Het verblijf op de campings in de zomermaanden – een relatief kort seizoen – kan hierop de uitzondering zijn.

De toerist/bezoeker zal voornamelijk de Nederlander zijn, die niet al te ver van huis (een reistijd van max. 3 uur) een leuke en ontspannen vakantie wil hebben. Het type bezoeker (zie overzichtstabel) wil graag dat in deze korte vakantie alles 'op-en-top' is geregeld. Zij/hij stelt hoge eisen aan de kwaliteit van de voorzieningen, de omgeving en de verblijfsaccommodaties (bijvoorbeeld luxe 5-sterren cottages op oude boerenerven), zij/hij wil iedere dag iets anders kunnen doen en vermaakt worden, hij/zij wil service en een goede infrastructuur. Kortom, de toeristische bezoeker wil in de watten worden gelegd en wil dit ook voelen. Dit kan voor hem of haar vervolgens aanleiding zijn om een herhalingsbezoek af te leggen.

Op basis van de omschreven visie zal het accent 'in de verblijfstijd' in het gebied waarschijnlijk als volgt wijzigen:

Tabel 4.4

Inschatting van een
verschuiving in de verblijfstijd
in het gebied

Verblijfstijd in gebied	Nu (2004) (inschatting % van totaal aantal vakanties in het gebied)	Visie (2010) (inschatting % van totaal aantal vakanties in het gebied)
2 tot 4 uur	10%	15%
1 dag of een weekend	15%	25%
Midweek tot een week	50%	50%
1 tot 3 weken	25%	10%

4.3

AMBITIES

De Gemeente wil voor delen van haar grondgebied indicatief aangeven waar recreatieve ambities en potenties liggen. De ambitiekaart op de volgende pagina geeft daar invulling aan.

Afbeelding 4.11

De recreatieve ambities laten zich als volgt omschrijven:

HOOGSTE AMBITIENIVEAU

De gemeente Rijssen-Holten geeft aan de ontwikkeling van het dagrecreatiegebied centrum Holten - Nationaal Park Sallandse Heuvelrug (inclusief station en het overgangsgebied tussen Holten en het Nationaal Park) de hoogste prioriteit.

Binnen een termijn van 5 jaar moeten hier publieke en private investeringen plaats vinden die zullen resulteren in een gewenste toeristische en economische spin-off.

De Gemeente wil aansluiten bij de ontwikkeling en inrichting van het Nationaal Park en de opkomst van het plattelandstoerisme. Een toeristische en economische ontwikkeling zoals die heeft plaatsgevonden met het Nationaal Park Drents Friese Wold, moet ook hier plaatsvinden. Zowel het (nog her in te richten) centrum van Holten als het Nationaal Park is uitermate geschikt voor dagrecreatie. Een bezoeker van het Nationaal Park moet (op dezelfde dag dan wel op een andere dag) het centrum van Holten willen bezoeken, en vice versa.

De relatie tussen het dorp en het park is er deels al, maar moet versterkt worden. Het overgangsgebied (incl. station) tussen het park en het centrum is hierbij belangrijk. Dit gebied moet als een aantrekkelijke fysieke schakel liggen tussen het park en het dorp Holten. De aantrekkelijkheid van het tussengebied kan onder meer worden vergroot door meer teelt van granen en haver en wat minder maïs. Door de oogst op een ambachtelijke wijze binnen te halen, wordt een toeristisch en cultuurhistorisch evenement gecreëerd.

- § Op de ambitiekaart zijn twee gebieden als zoekgebied aangewezen voor sportieve recreatie. Het betreft het gebied rond de Koerbelt (bestaande sportcomplex) ten zuiden van de stad Rijssen en het gebied rond de Zuurberg. In deze gebieden wordt ruimte geboden voor de ontwikkeling en aanleg van bijvoorbeeld mountainbikecircuit, trimcircuit en een rodelbaan. Passend binnen de ontwikkeling van het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug (zie hiervoor het beheer en inrichtingsplan Levend Paars) wordt ook onderzocht of vormen van sportieve recreatie een plek kunnen krijgen in het Nationaal Park (bijvoorbeeld een rodelbaan).
- § De westelijke stadsrand van Rijssen (waar een ecologische verbindingszone wordt gecreëerd) en de zuidelijke dorpsrand van Holten lenen zich voor de realisatie van korte wandelrondgangen, ook wel 'ommetjes' genoemd. De bewegwijzerde en natuurlijke rondgangen worden vooral gecreëerd voor de eigen bevolking en geven het gebied een aantrekkelijke uitstraling en beleving. Ook rond de vakantieparken kunnen 'ommetjes' worden gecreëerd (bijvoorbeeld rond het vakantiepark Twenhaarsveld in relatie tot het waterwingebied ten oosten van Holten – zie hiervoor ook de aangegeven ambitie om de waterwingebieden te promoten).
- § Ontwikkelen van een landbouw ontwikkelingsgebied (LOG) in de driehoek A1 – Dijkerhoek – Holten. Dit gebied kan ingericht worden als gebied voor intensieve veehouderij waarmee aangesloten wordt bij de reconstructieplannen (streefbeeld 2015). Intensieve veehouderijbedrijven in het overige landelijk gebied (in de

reconstructieplannen aangegeven als verwevingsgebieden) van de gemeente Rijssen-Holten kunnen hier eventueel naar toe worden verplaatst waarmee ruimte wordt gecreëerd voor multifunctionele bedrijfstvormen (kansen voor agrotourisme).

- § Ontwikkelen van een agrotourismepark op een tweetal mogelijke locaties in het verwevingsgebied (zie hiervoor de reconstructieplannen). Een agrotourismepark is een park waar de bezoekers geïnformeerd worden over de intensieve veehouderij en dit ook kunnen beleven.
- § In de ambitiekaart zijn een viertal gebieden aangewezen als recreatief ontwikkelingsgebied. Het betreft de oostelijke en westelijke randzone van het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug, de rivier Regge ten noordoosten van Rijssen en de zuidkant van Rijssen. Een recreatief ontwikkelingsgebied is een gebied / streek met een aantrekkelijke dagrecreatieve en / of cultuurhistorische uitstraling met op de locatie toegesneden voorzieningen. Afhankelijk van de locatie zijn verschillende recreatieve ontwikkelingen mogelijk: vormen van agrotourisme, watersport (kanoën en vissen), kleinschalige attracties en evenementen, paden en routes en zonneweiden met picknickplaatsen. Naast de cultuurhistorische sporen die door de hele stad te vinden zijn is er met name aan de zuid- en oostkant van de stad Rijssen een fantastisch aanbod op het gebied van cultuurhistorie en natuur. De Pelmol, het Volkspark met het Parkgebouw, de Oosterhof en het Leemspoor spelen hier een belangrijke rol. Ook de aanwezigheid van de Regge is van groot belang. Deze cultuurhistorische elementen en de Regge kunnen op recreatief toeristisch gebied nog sterk worden verbeterd. Hierbij valt onder andere te denken aan versterking van de samenwerking, combinatiebezoeken en het organiseren van evenementen. Daarnaast kunnen ook nieuwe routes en infrastructurele verbindingen worden aangelegd.
- § In de gemeente zijn twee waterwingebieden. Het betreft het waterwingebied Espelo ten westen van de Raalterweg ter hoogte van de Bosschool en het waterwingebied direct ten oosten van Holten. De Gemeente heeft de ambitie om waterwinning onder de aandacht te brengen als recreatieve beleving. Het is een ambitie die in eerste instantie getoetst moet worden bij het waterbedrijf (Vitens) en daarna mogelijk kan worden uitgewerkt. In de uitwerking moet het marktconcept verder ontwikkeld worden en zal een locatie gezocht moeten worden die ingericht kan worden als recreatief belevingspunt voor waterwinning. Hierbij hoort o.a. bouwwerk / ontvangstruimte, dat geïnspireerd is op de waterwinning.
- § 'Last-but-not-least' moet hier zonder meer genoemd worden de ambitie om de centra van Holten en Rijssen te verbeteren. In de thema-uitwerking (volgende paragraaf) en het uitvoeringsprogramma (volgende hoofdstuk) komt dit uitgebreid aan bod.

In de volgende paragraaf zal de visie en ambitie op hoofdlijnen worden uitgewerkt aan de hand van thema's. In hoofdstuk 5 vindt de concrete slag plaats naar projecten.

bestaande uit de ringvormige structuur voortkomend uit de ligging van de oude stadswallen. Kenmerkend voor het centrum van Rijssen is tevens een 'stelsel van gangen en kamers' dat de stad een intiem karakter geeft.

Het verkeer in het centrum heeft een ondergeschikte functie. In het bestemmingsplan is al opgenomen dat het winkelgebied in zijn geheel autovrij wordt gemaakt. Om het centrum toch ook voor mindervaliden toegankelijk te houden worden op de dichtbij het centrum gelegen parkeerterreinen plaatsen voor mindervaliden gereserveerd.

Dorp Holten

Het centrum van Holten is strategisch gelegen tussen het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug en een belangrijke aanvoerroute per auto naar dit park, de A1. Het dorp Holten moet aan de zuidkant het visitekaartje zijn voor het Nationaal Park. Op dit moment is dat nog niet het geval. Er zal geïnvesteerd moeten worden in het landschap, bewegwijzering en infrastructuur om dit te verbeteren. De structuurvisie voor de openbare ruimte van het centrum van Holten zal hier de handvatten voor moeten aanleveren. Gemeente, bewoners en ondernemers zijn van mening dat het uitvoeren van het verkeersstructuurplan hieraan ook een belangrijke bijdrage zal leveren. Een autoluw centrum, goede en veilige verkeersroutes en de mogelijkheid om blijvend gratis te parkeren in het centrum zijn belangrijke items voor het verkeersstructuurplan. Tevens moet hierbij aandacht zijn voor mindervaliden.

Afbeelding 4.13

Plattegrond centrum Holten

Doelstelling Structuurvisie Kom Holten:

Het centrumgebied (de kom) is van vitaal belang voor een kern. Hier vinden veel activiteiten plaats en komen veel mensen samen om te recreëren en in hun dagelijkse behoeften te voorzien. Centra zijn opgebouwd uit verschillende structuren en functies. Vooral de aanwezigheid van een breed scala aan functies maakt dat het centrum zeer divers is. Diversiteit betekent ook complexiteit. Complex, omdat functies elkaar kunnen versterken maar zeker ook kunnen frustreren. Een werkbaar en inspirerend ruimtelijk beleid voor het centrum is van essentieel belang voor het functioneren en floreren van een kom. Een breed draagvlak voor dergelijk beleid is onontbeerlijk. Draagvlak dient gecreëerd te worden. Een centrum wordt door een uiteenlopende groep mensen gebruikt, mensen die allemaal een mening en een gevoel hebben bij een centrum. Mensen met verschillende belangen. De structuurvisie geeft de ruimtelijke randvoorwaarden aan en biedt de mogelijkheid om de (ruimtelijke) consequenties van verschillende claims, plannen en ideeën die leven onder de gebruikers en bewoners van het gebied en initiatieven van ondernemers te integreren.

Het centrum van Holten, inclusief het stationsgebied als steunpunt van het Nationaal Park, moet meer uitstraling en gezelligheid krijgen door verbeteringen in de openbare ruimte en functies (te denken valt aan de ontwikkeling van een centraal plein met een kloppend hart in het centrum van Holten, met een goede en herkenbare bereikbaarheid en de uitstraling van een dorpse sfeer) en door verbeteringen aan de gevels. Ten aanzien van het stationsgebied is een aandachtspunt het verbeteren van de infrastructuur en het omliggende gebied, waaronder bedrijventerrein De Kol (zie paragraaf 4.3 'Ambities').

Een fysiek aantrekkelijk en veilig centrum zal ondernemers activeren om te investeren in hun dienstverlening, aanbod, materiaal (geen plastic stoeltjes en tafelkleedjes) en directe omgeving/ pand. Bovendien zal een aantrekkelijker centrum nieuwe ondernemers trekken wat kan resulteren in een diverser aanbod (wat nodig is) en een betere kwaliteit. Dit past binnen het streven naar meer recreatieve kwaliteit, service en comfort in het stedelijk gebied.

Voor zowel Holten als Rijssen geldt dat de slechtweervoorzieningen verbeterd en/of uitgebreid dienen te worden (zie hiervoor verder het thema slechtweervoorzieningen).

Daarnaast is er vraag naar het organiseren van meer (themagebonden) evenementen. Deze zorgen ook voor het beter op de kaart zetten van Rijssen en het aantrekkelijker maken van Holten. Ook het bieden van arrangementen waarbij een link wordt gelegd tussen het Nationaal Park en het stedelijke gebied draagt hieraan bij.

In het kort

- § Rijssen en Holten: investeren in promotie (gratis parkeren, groot winkelaanbod, cultuurhistorisch centrum) en slechtweervoorzieningen
- § Rijssen: ontplooiën initiatieven cultuurhistorie en educatie (bijv. stadswandeling langs De pelmolen + Zomp, landgoed Oosterhof + 2 musea en het Leemspoor)
- § Rijssen: herinrichting centrum (zie Masterplan Herinrichting Centrum Rijssen)
- § Holten: aantrekkelijker en attractiever centrum/stationsgebied/openbare ruimte. De structuurvisie centrum Holten biedt hiervoor de handvatten
- § Holten: uitvoeren maatregelen verkeersstructuurplan
- § Holten: diverser horeca-aanbod en hoger kwaliteitsaanbod
- § Stedelijke gebieden: verbeteren bereikbaarheid/gebruik voor mindervaliden
- § Opzetten (themagebonden) evenementen en arrangementen

Behouden en versterken natuur, landschap en rust

De natuur, ruimte en rust van dit gebied (het Nationaal Park, maar zeker ook andere gebieden zoals het Rijssenseveld, De Borkeld en de Zunaase Heide) zijn belangrijke toeristentrekkers. Behoud hiervan is dus van groot belang en dit is ook nadrukkelijk aangegeven tijdens de informatieavond. Met deze kernwaarden moet rekening worden gehouden bij eventuele nieuwe toeristisch-recreatieve ontwikkelingen in deze buitengebieden. De natuurwaarden mogen niet in het geding komen en de te ontwikkelen activiteiten moeten hierbij aansluiten. Zo zal het realiseren van een zogenaamd leerbos hier geschikter zijn dan het realiseren van trike- / quad-routes.

Afbeelding 4.14

Overgangsgebied ten westen
Rijssen (omgeving Plaagslagen)

Aandacht is nodig voor de overgang platteland – stedelijk gebied / bedrijventerreinen. Op bepaalde plaatsen (o.a. de westzijde van het bedrijventerrein Plaagslagen van Rijssen) is het contrast groot en onaantrekkelijk. Het verdient aanbeveling om dergelijke harde barrières op te heffen door middel van een landschappelijk inpassing die beter past bij het gebied.

In het kort

- § Behouden en versterken van natuur, ruimte en rust door versturende activiteiten te weren (liever een leerbos dan trike- en quadroutes)
- § Aandacht voor overgangsgebieden platteland –stedelijk gebied/bedrijventerreinen (voorbeeld: westzijde bedrijventerrein Plaagslagen te Rijssen)

Activiteiten en attracties

Er is behoefte aan het ontwikkelen van meer activiteiten in het buitengebied (zie ook de ambitiekaart in paragraaf 4.3). Dit is vooral een taak van ondernemers. De overheden gezamenlijk moeten een helder kader formuleren waarbinnen de ondernemers kunnen ondernemen. Voorliggende recreatienota geeft aan waar recreatieve ontwikkelingen gewenst zijn. Voor ondernemers zijn er nog vele mogelijkheden om attracties en activiteiten te realiseren, waaronder een uitkijktoren of een kinder- / leerbos of bijvoorbeeld het opzetten van een netwerk van theehuizen, horecagelegenheden en boerderijen met bijbehorende arrangementen.

In het kort

- § Ontwikkelen activiteiten en evenementen in het buitengebied
- § Realiseren van attracties en activiteiten (binnen en buiten)

Paden, routes en autoverkeer

Algemeen

Het aantal paden en routes dient te worden uitgebreid. Hiermee wordt de toegankelijkheid van het gebied en de actieve beleving vergroot. Bij het instellen van de paden en routes moet ook rekening worden gehouden met mindervaliden. In regionaal verband zijn nog niet zo lang geleden een tweetal projecten opgestart, te weten het fietsknooppunten bewegwijzeringsysteem en het wandelnetwerk. Deze projecten zullen aangeven waar nieuwe fiets en wandelverbindingen nodig zijn om het routenetwerk compleet te maken. Daarom worden in deze recreatienota geen voorstellen gedaan voor nieuwe fiets- en wandelverbindingen.

Het fietsknooppunten bewegwijzeringsysteem is specifiek gericht op de fietser. Fietzers kunnen hiermee gemakkelijk zelf routes samenstellen en onderweg aanpassen. De routes kunnen ook in tegengestelde richting gefietst worden, waardoor er veel mogelijkheden zijn om een gebied te verkennen. Het realiseren van routes zorgt mede voor het ontlasten van kwetsbare delen van de natuur.

Een goede bewegwijzering op en naar de routes is van belang. Net als voorzieningen als zitbanken, picknicksets, fietsenrekken en gelegenheden om iets te drinken en/of te eten en/of te bezichtigen langs de routes. Dit alles geldt voor zowel nieuw te realiseren als voor de bestaande routes.

Nationaal Park

In het Nationaal Park zorgt het instellen van routes voor het ontlasten van de kwetsbare delen van het park (met name de centrale open heide); een goede sturing en toezicht hangen hiermee samen.

Voor mensen die gebruik maken van de routes en paden en met de auto naar het gebied komen, moeten voldoende parkeermogelijkheden aanwezig te zijn (in het bijzonder aan de randen van het park bij de informatie- en steunpunten). Het doel is het autogebruik in het Nationaal Park te verminderen. Enerzijds kan dit door wegen en paden voor auto's (uitgezonderd voor hulpdiensten en mindervaliden) af te sluiten. Anderzijds zal geïnvesteerd moeten worden in alternatieve vormen van voor- en natransport.

Verkeersremmende maatregelen op de Toeristenweg moeten leiden tot het vergroten van de verkeersveiligheid. Dit moet niet leiden tot het afsluiten van de Toeristenweg, want de weg over de Holterberg is op zichzelf een attractie waarvoor de toerist naar het gebied komt.

In het kort

- § Uitbreiden paden en routes (aansluiten bij de projecten fietsknooppunten bewegwijzeringsysteem en het wandelnetwerk)
- § Realiseren voorzieningen als zitbanken, picknicksets en fietsenrekken
- § Zorgen voor voldoende parkeerplaatsen in/nabij het Nationaal Park
- § Verminderen van het gebruik van de auto in het Nationaal Park (met uitzondering van de Toeristenweg die toegankelijk moet blijven omdat het een attractie op zich is)

Afbeelding 4.15

Aantrekkelijke paden en routes

Steunpunten

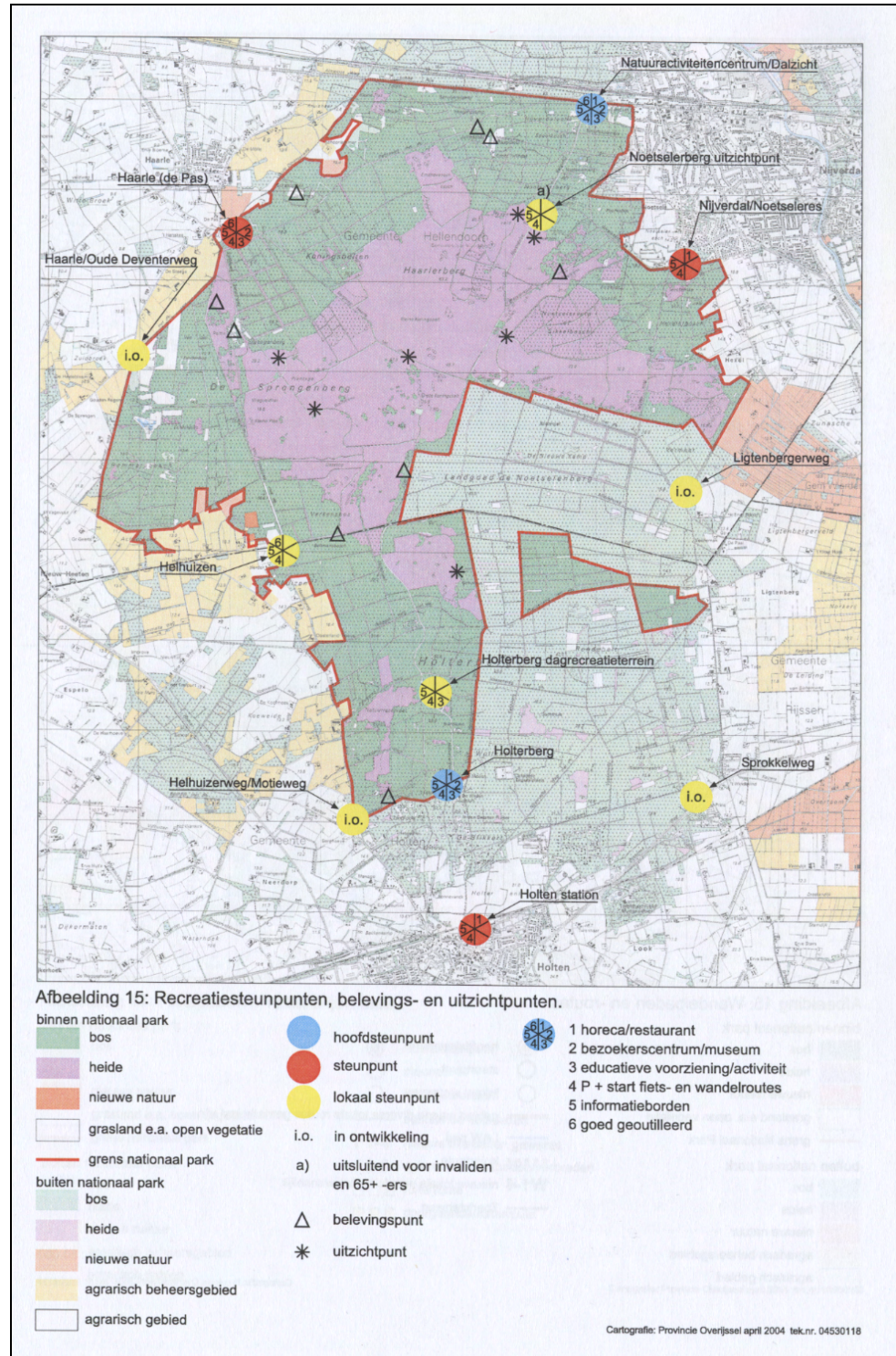
Om toeristen te informeren over het Nationaal Park en hen aantrekkelijke aankomstpunten te bieden zijn er verschillende steun- en informatiepunten nodig (zie hiervoor het beheer- en inrichtingsplan voor het Nationaal Park waarin de hoofdstaunpunten, de steunpunten en informatiepunten zijn omschreven). Belangrijk is dat bij de steunpunten voldoende voorzieningen aanwezig zijn: parkeren, horeca en informatie. Een goede bewegwijzering vanaf de invalswegen naar de steunpunten en het Nationaal Park is essentieel.

In het kort

§ Ontwikkelen en inrichten van steunpunten en informatiepunten

Afbeelding 4.16

Recreatiesteunpunten, belevingspunten en uitzichtspunten (bron Levend Paars).

Slechtweervoorzieningen

Ondanks het feit dat toeristen vooral naar dit gebied komen voor natuur en rust moeten er wel een aantal kwalitatief goede slechtweeralternatieven voor handen zijn (voor kinderen en volwassenen). Hierbij kan gedacht worden aan een indoorcentrum met sportieve activiteiten en spelmogelijkheden en aan een agrotourismepark. Maar ook een kinderboerderij op een strategische locatie kan hier invulling aan geven. Dondertman in Holten, met een bezoekersaantal van 75.000 per jaar, is hier een goed voorbeeld van en moet de gelegenheid worden geboden om uit te breiden. De bestaande kinderboerderij in Rijnsssen kan ook

opgewaardeerd worden tot een volwaardige slechtweervoorziening. In aanvulling op het bovenstaande kan ook nog genoemd worden het realiseren van een overdekte speeltuin voor kinderen (volgens bijvoorbeeld de 'ballorig-formule'), het opwaarderen en verbeteren van musea en het uitbreiden van bestaande voorzieningen zoals Natuurdiorama Holterberg.

In het kort

§ Meer slechtweervoorzieningen voor jong en oud

Verblijfsaccommodatie en horeca

Verblijfsaccommodaties

De verblijfsaccommodatie kan deels uitgebreid worden, maar moet ook gecompleteerd worden. Er is behoefte aan meer andersoortige verblijfsaccommodaties zoals een bed and breakfast en luxe cottages op boerenerven. Ook is er behoefte aan meer hotelaccommodaties. Het is vooral de kwaliteit van de verblijfsaccommodaties die verbeterd moet worden. In de ontwikkelingsvisie (paragraaf 4.2) is aangegeven waarom.

Horeca

De ruimtelijke horecavisie Rijssen-Holten geeft aan dat in Rijssen een beperkte uitbreiding van winkelgebonden horeca (zoals lunchroom, cafetaria en restaurantgedeelte) mogelijk is in deelgebieden waarin de winkelfunctie de hoofdzaak is.

Voor het Schild is uitbreiding met horecabedrijven in een andere categorie (zoals café, bar en café-restaurant zonder zaalaccommodatie) mogelijk. Hierbij is vanwege het karakter van ontmoetingsplaats een horecabedrijf met terrasfunctie wenselijk.

Voor het deelgebied Kop Grotestraat is uitbreiding van de nu bestemde horeca alleen mogelijk als dit leidt tot een kwalitatieve verbetering.

Nachthoreca en discotheken in de kern zijn uitgesloten. Buiten het winkelgebied zijn de horecavestigingen specifiek bestemd en is uitbreiding in aantal niet gewenst.

In Holten moet vestiging of uitbreiding van de horeca worden gestimuleerd in het kader van de gewenste toeristisch-recreatieve functie van de kern. Hierbij moet gedacht worden aan logiesgelegenheid en versterking van de terrasfunctie op de Smidsbelt. Het accent moet liggen op kwaliteitsverbetering, uitstraling en diversiteit (niet meer van hetzelfde). Uitbreiding van bestaande bedrijven is dan ook beperkt tot een geringe uitbreiding van de oppervlakte ten behoeve van een kwalitatieve verbetering.

Horeca in het Nationaal Park is van bovenregionaal belang, waarbij kwaliteit de boventoon moet voeren in de bedrijfsvoering. Binnen de randvoorwaarden van een landschappelijke inpassing en ruimtelijke kwaliteit is uitbreiding van bestaande bedrijven mogelijk en kan nieuwvestiging plaatsvinden binnen de huidige planologische mogelijkheden. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld een restaurant en hotels met of zonder zaalruimte.

In het overig landelijk gebied is volgens de Gemeente nog ruimte voor enkele horecagelegenheden (mogelijk in combinatie met een agrotourismepark; zie hiervoor de ambitiekaart). Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld een pannenkoekenrestaurant of een steakrestaurant of een kleinschalig horeca-etablisement met een landelijke en/of western-uitstraling. Wat betreft dit laatste wordt aangesloten op de mogelijkheden voor paardrijden in het gebied. Nieuwvestiging moet getoetst worden aan ruimtelijke consequenties (waaronder ook wordt begrepen de openbare orde) en economische potenties.

De ideeën en suggesties van de horecavisie sluiten goed aan bij de doelstellingen en inhoud van de recreatienota.

In het kort

- § Ruimte bieden voor (nieuw soort: luxe en comfortabele) verblijfsaccommodaties, zoals een bed and breakfast, luxe cottages op boerenerven, maar ook hotelaccommodatie(s)
- § Uitbreiden en verbeteren van de horeca, waarbij speciale aandacht voor de kwaliteit en het type voorziening (verschillend per deelgebied)

Plattelands-/agrotourisme

Voorbeelden van plattelandstoerisme zijn:

- § Paardentourisme;
- § een familie wandelpad door de landerijen;
- § een kerkenpad;
- § een boerderijfietstocht (langs boerderijen, mooie natuur, weilanden en vistrappen);
- § een boerencamping;
- § bosbessen plukken;
- § toeristische overstappunten in het landelijk gebied;
- § een theetuin;
- § een zorgboerderij (voor mindervaliden).

Het plattelandstoerisme heeft potentie in de gemeente Rijssen-Holten en de aangrenzende gemeenten. Op het platteland is veel te beleven. Ondernemers in het buitengebied hebben van alles te bieden voor jong en oud: allerlei plattelandsactiviteiten, dagrecreatieve voorzieningen en arrangementen, streekproducten, rust en stilte.

Ondernemers in de gemeente Rijssen-Holten kunnen aansluiten bij initiatieven op het vlak van plattelandstoerisme (o.a. project Reggestreek). Er liggen voldoende mogelijkheden. De Gemeente kan hierbij faciliteren.

Uitbreiding van het aantal verblijfsaccommodaties is onder andere mogelijk in het agrarische gebied. Als nevenactiviteit van agrariërs kan dit bestaan uit bijvoorbeeld 'het kamperen bij de boer', het aanbieden van 'bed and breakfast', boerderijkamers of een luxe cottage op het platteland.

Met het afschaffen van de WOR (Wet Openlucht Recreatie) zullen de provincies en gemeenten (de gemeente Rijssen-Holten per 1 januari 2008) zelf hun recreatiebeleid moeten formuleren wat betreft het houden van een camping en minicamping (resp. reguliere en kleinschalige kampeerterreinen). Uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid is dat campings als zodanig bestemd moeten zijn dan wel worden bestemd. In het belang van de hygiëne, gezondheid en veiligheid dienen (mini)campings te voldoen aan het gestelde in het Besluit hygiëne, gezondheid en veiligheid kampeerterreinen.

In het kort

- § Ontwikkelen initiatieven voor plattelandstoerisme (agrotourisme)
- § Ruimte bieden voor luxe en comfortabele verblijfsaccommodaties in het agrarische gebied

Bewoners en particuliere eigenaren

De rust en privacy op en rond de eigendommen van bewoners en particuliere eigenaren moet zoveel mogelijk gehandhaafd worden. Eventuele overlast tijdens evenementen is niet altijd te voorkomen. Uitgangspunt is om de overlast op dergelijke momenten te minimaliseren.

Ook moet overlast in de vorm van onder andere zwerfvuil en lawaai worden tegengegaan.

In het kort

- § Behoud van rust en privacy
- § Voorkomen van frequente overlast in de vorm van zwerfvuil en lawaai

Promotie en samenwerking

Promotie en samenwerking spelen een belangrijke rol. Zonder promotie en samenwerking geen recreatie en toerisme en geen productontwikkeling!

In de voorgestane organisatie zal het Twents Buro voor Toerisme (TBT) verantwoordelijk worden voor de marketing en promotie van Twente (waaronder de gemeente Rijssen-Holten). Het verdient aanbeveling om als promotie-item ook het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug mee te nemen, ondanks dat het park ook gepromoot wordt door het Sallands Buro voor Toerisme. Promotie vanuit beide toeristische bureaus versterken de recreatieve uitstraling en mogelijkheden en hierbij is de regio gebaat.

Onder het TBT vallen een aantal regio's, waaronder de regionale VVV Sallandse Heuvelrug / Reggeland. De regionale VVV zorgt voor aansturing richting de lokale VVV's, doet de centrale inkoop en doet de administratie. De regionale VVV Sallandse Heuvelrug heeft momenteel een 9-tal lokale vestigingen, waaronder een vestiging in Holten en een vestiging in Rijssen.

Voor de promotie van de gemeente moet gebruik worden gemaakt van de naamsbekendheid van het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug en / of Holterberg en de unieke waarden van het gebied: rust, ruimte en reliëf.

Het spreekt voor zich dat een goede regionale en lokale samenwerking tussen overheid en ondernemers van groot belang is. Een daadkrachtig en initiatiefrijk toeristische platform speelt hierin een belangrijke rol.

Tussen de betrokken partijen moet afstemming plaatsvinden als het gaat om promotie, marketing, informatievoorziening, productontwikkeling, diversificatie en ondernemingsstimulans.

In het kort

- § Meer promotie (gebruik hiervoor o.a. de naamsbekendheid het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug)
- § Versterken van de regionale en lokale samenwerking tussen overheid en ondernemers

HOOFDSTUK

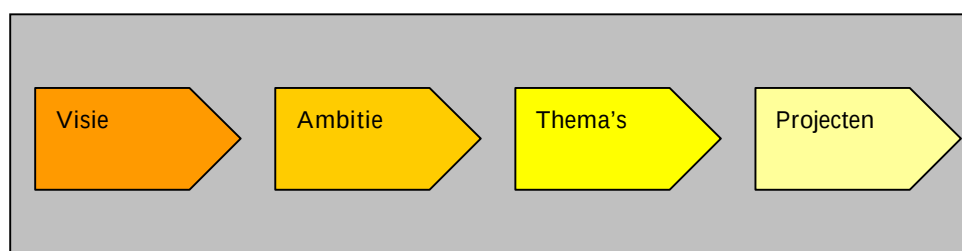
5 Uitvoeringsprogramma

5.1

INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt zo concreet mogelijk invulling gegeven aan de visie, zoals die is geschetst in het vorige hoofdstuk. De in het uitvoeringsprogramma opgenomen projecten zijn gericht op het aantrekkelijker maken van de gemeente voor toeristen en recreanten.

Om te komen tot projectvoorstellen zijn onderstaande projectfases doorlopen. De begeleidende projectgroep en klankbordgroep hebben samen de projecten benoemd die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2006 - 2010.

In onderstaande tabel zijn de projecten benoemd.

Tabel 5.5

Projectentabel recreatie en
toerisme, gemeente Rijssen-
Holten

	Project
1	Herinrichting centrum Holten (inclusief stationsgebied)
2	Opwaardering overgangsgedebied tussen Holten en Nationaal Park Sallandse Heuvelrug
3	Uitvoeren van het verkeersstructuurplan in Holten
4	Uitvoering beheer en inrichtingsplan Levend Paars
5	Ontwikkelen van TOP-locaties
6	Recreatief ontwikkelingsgebied Regge
7	Ontwikkelen landschapspark ten oosten van Rijssen
8	Ontwikkelen van een kunst en cultuurroute
9	Versterken en herkenbaar maken van de routestructuur in en om het centrum van Rijssen
10	Potenties benutten plein het Schild in Rijssen (rondom de fontein)
11	Organiseren van activiteiten in de kernen
12	Vergroten aandacht voor weekmarkten als toeristische activiteit
13	Uitbreiden van het aantal slechtweervoorzieningen
14	Realiseren van een ontspanningscentrum
15	Overgangsgedebied platteland – stedelijk gebied verbeteren door landschappelijke inpassingmaatregelen
16	Ontwikkelen van niet-gemotoriseerde buitenactiviteiten en arrangementen in het buitengebied
17	Uitbreiden van het aantal paden en routes

	Project
18	Aanbrengen bewegwijzering vanaf de A1 richting Nationaal Park en verbeteren bereikbaarheid
19	Haalbaarheidsonderzoek rodelbaan
20	Realiseren van 'bijzondere' verblijfsvoorzieningen op het platteland
21	Gebiedscoördinator en probleemhouders op gemeentehuis
22	Ruimte creëren voor hotels + restaurant en buitenteras
23	Uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de horeca
24	Opstellen van een promotie en marketingplan
25	Afnemen van periodieke enquête onder toeristen/recreanten

5.2

OMSCHRIJVING PROJECTENVOORSTELLEN

1) Herinrichting centrum Holten (inclusief stationsgebied)

Het project is onderdeel van de belangrijkste gemeentelijke ambitie om een sterk verbeterd dagrecreatiegebied centrum Holten – Nationaal Park Sallandse Heuvelrug te ontwikkelen, inclusief stationsgebied en overgangsgebied Holten – Nationaal Park.

Centrumgebieden zijn gebieden waar de cohesie tussen functies, de ruimtelijke- en stedenbouwkundige structuur, bereikbaarheid en parkeren in hun integraliteit tot ontwikkeling wordt gebracht. Via integrale planvorming zal het centrum van Holten onder de loep worden genomen. Door de Gemeente wordt een structuurvisie opgesteld die de mogelijkheid biedt om de ruimtelijke consequenties van verschillende claims, plannen en ideeën die leven onder de gebruikers en bewoners van het gebied en initiatieven van ondernemers te integreren.

Uit eten, een terrasje pakken of 'funshoppen' maken veelal onderdeel uit van een recreatief bestede dag in het stedelijk gebied. Naast een aantrekkelijk buitengebied zijn aantrekkelijke en gezellige stads- en dorpskernen voor toeristen en recreanten van groot belang. Zo ook voor Holten. Op een zomerse dag komen veel bezoekers, waaronder een groot aantal (recreatieve) fietsers, naar Holten voor een bakkie of een lunch / diner.

Gemeente en ondernemers zijn het er over eens dat o.a. infrastructurele maatregelen in het centrumgebied van Holten nodig zijn om een aantrekkelijke uitstraling te creëren. Nu is die uitstraling nog onvoldoende aanwezig.

Afbeelding 5.17

Voorbeelden van inrichting openbare ruimte in bebouwd gebied

Het vergroten van de uitstraling en de gezelligheid in de kern van Holten wordt tot stand gebracht door verbeteringen in de openbare ruimte, verbeteringen aan de gevels, door nieuwe vastgoedontwikkelingen op het terrein van de voormalige Rabobank (nu een braakliggend terrein) en de ontwikkeling van een centraal plein. Dit is een plein waar ruimte is voor horeca en aan de sector recreatie en toerisme gekoppelde voorzieningen zoals een souvenirwinkel, ijswinkel of een klein streekmuseum. Ook een hotel + restaurant en terras is een welkome aanvulling voor het plein. Dit versterkt de ontmoetingsfunctie. In ieder geval een plein waar geen ruimte is voor bijvoorbeeld een Aldi.

Om het station te laten slagen als recreatief vertrekpunt naar het Nationaal Park, is het aan te bevelen om verdere recreatieve ontwikkelingen te realiseren bij het station (ten behoeve van een aantrekkelijk stationsgebied zou het goed zijn als er iets gedaan wordt aan de uitstraling van bedrijventerrein De Kol).

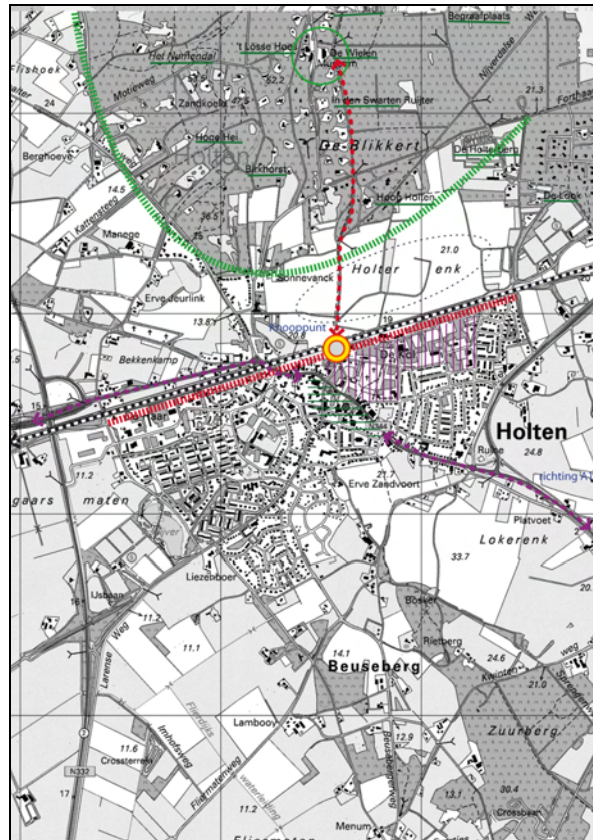
Het initiatief voor het opstellen van de structuurvisie ligt bij de Gemeente.

2) Opwaardering van het overgangsgebied tussen Holten en het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug

Dit project is onderdeel van de belangrijkste gemeentelijke ambitie om een sterk verbeterd dagrecreatiegebied centrum Holten – Nationaal Park Sallandse Heuvelrug te ontwikkelen, inclusief stationsgebied en overgangsgebied Holten – Nationaal Park.

Afbeelding 4.18

De komende 5 jaar moet publiek en privaat geïnvesteerd worden in het centrum kern Holten (herinrichting en een betere verkeersgeleiding), in het overgangsgedebiet tussen het dorp Holten en het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug en in het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug zelf. Deze ambitie krijgt van de gemeente Rijssen-Holten de hoogste prioriteit. Omdat dit resulteert in een gewenste toeristische en economische spin-off.

Het ontwikkelen van de oude Heerbaan van het station naar het Nationaal Park biedt kansen voor Holten. Het station kan komen te liggen op het knooppunt van de recreatieve oude Heerbanen, het spoor en de mogelijk nog te ontwikkelen rondweg (hier wordt thans onderzoek naar verricht). Hiermee kan het station dienen als entree naar het centrum vanaf de noordkant. Richting het Nationaal Park kunnen kwalitatief hoogwaardige langzaam verkeersroutes ontwikkeld worden (indien mogelijk ook geschikt voor alternatieve vormen van transport), waardoor de bereikbaarheid van de recreatie ook vanuit het dorp beter is.

De aantrekkelijkheid van het tussengebied kan onder meer worden vergroot door meer teelt van granen en haver en wat minder maïs. Door de oogst op een ambachtelijke wijze binnen te halen, wordt een toeristisch en cultuurhistorisch evenement gecreëerd.

3) Uitvoeren van het verkeersstructuurplan Holten

De uitvoering van het verkeersstructuurplan wordt door vele partijen van groot belang geacht. Naast de Gemeente betreft dit onder andere ondernemers uit Holten. Een autoluw centrum, goede en veilige verkeersroutes (doorstroming, bereikbaarheid) en de mogelijkheid om blijvend gratis te parkeren in en rondom het centrum, zijn belangrijke items van het verkeersstructuurplan. In het verkeersstructuurplan moet ook aandacht zijn voor mindervaliden. Een voorbeeld hiervan betreft parkeerplaatsen van mindervaliden op toegankelijke locaties.

De Gemeente en ondernemers zijn het er over eens dat het verkeersstructuurplan (VSP) de hoogste prioriteit heeft, dat vaststelling van het plan niet langer op zich mag laten wachten

en dat vervolgens direct de uitvoering ter hand moet worden genomen. De verwachting is dat uitvoering van het VSP bijdraagt aan een verbetering van de kwaliteit, beleving en sociale veiligheid van het centrumgebied van Holten als ook zorgt voor een beter ondernemersklimaat.

Het initiatief ligt bij de Gemeente.

4) Uitvoeren beheer en inrichtingsplan Levend Paars

Dit project is onderdeel van de belangrijkste gemeentelijke ambitie om een sterk verbeterd dagrecreatiegebied centrum Holten – Nationaal Park Sallandse Heuvelrug te ontwikkelen, inclusief stationsgebied en overgangsgebied Holten – Nationaal Park.

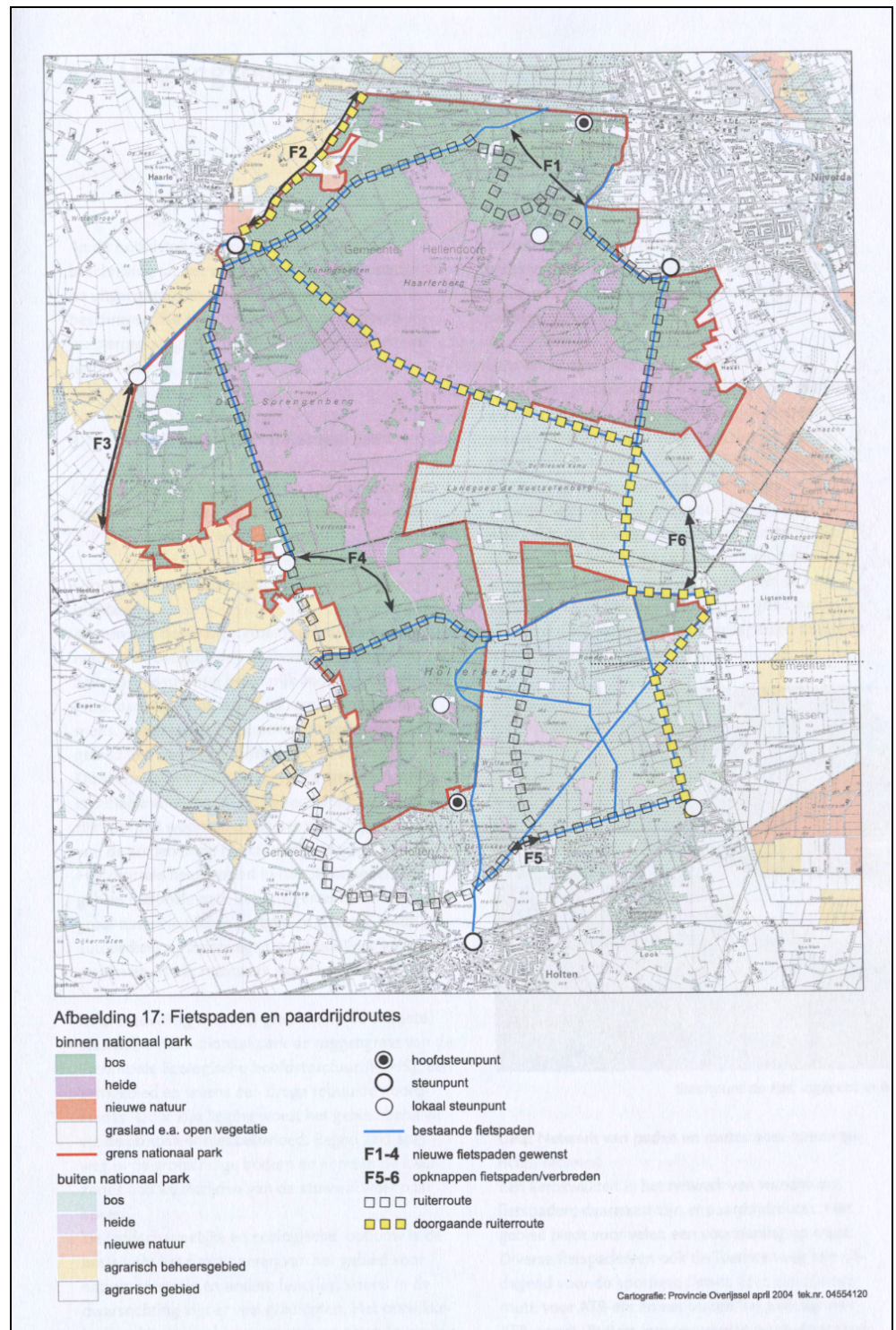
Voor het Nationaal Park is het beheer en inrichtingsplan Levend Paars opgesteld inclusief maatregelvoorstellen op het vlak van recreatie en toerisme. De Gemeente wordt intensief betrokken bij de ontwikkeling van het Nationaal Park. De recreatienota sluit daarom aan bij het beheer- en inrichtingsplan Levend Paars.

De volgende belangrijke toeristisch recreatieve maatregelen kunnen hier worden genoemd.

- § Ontwikkelen hoofdsteenpunt Natuurdiorama Holterberg.
- § Openstelling toeristenweg effectiever regelen.
- § Zandwegen afsluiten, in combinatie met aanleg van steunpunten.
- § Op enkele zandwegen routes en voorzieningen ontwikkelen voor mindervaliden en 65+.
- § Verbeteren routestructuren fietspaden en wandelpaden (hiervoor wordt verwezen naar de afbeeldingen uit Levend Paars - zie volgende pagina).

Afbeelding 5.19

Fietspaden en paardrijdroutes
(bron: Levend Paars).

5) Ontwikkelen van TOP-locaties.

Fietsen en wandelen zijn veel beoefende activiteiten in de gemeente. De beoefenaars van deze twee activiteiten komen voornamelijk met de auto naar de gemeente. Doelstelling is deze bezoekers zo snel mogelijk te verleiden om uit de auto te stappen en te fiets of te voet het gebied verder te verkennen via een logisch systeem van overstappunten en routes in het

gebied. Om deze doelstelling te bereiken worden op een aantal strategische plekken (langs de hoofdontsluitingswegen, fietspaden en wandelpaden) 'Toeristische OverstapPlaatsen (TOP's) gerealiseerd.

Aanpak locatiekeuze TOP's

Voor een TOP kunnen een aantal criteria worden opgesteld. Het betreft:

- § Verkeerskundige aspecten:
 - i fysieke en gevoelsmatige bereikbaarheid van de locaties;
 - ii logische en veilige verbindingen tussen parkeerplaats en routes in het gebied;
- § Recreatieve aantrekkelijkheid:
 - i sfeer van de locatie in relatie tot de sfeer van de omgeving;
 - ii potentiële verbetermogelijkheden om de herkenbaarheid en de sfeer te vergroten;
 - iii route aansluitingen;
 - iv mogelijkheden voor extra functies (waaronder horeca);
- § Sociale veiligheid.
- § Technische inpasbaarheid.
- § Kosten.

Alle aspecten kunnen gewogen worden en kort beschreven. De uitkomsten kunnen in een tabel worden verzameld op basis waarvan wordt een eindconclusie en advies geformuleerd. Hierbij wordt per aspect een waardering opgenomen in de vorm van '+' of '-'.

Met TOP's wordt het aantal parkeervoorzieningen uitgebreid (bovenop de parkeermaatregelen die getroffen worden voor het Nationaal Park).

Om de doelgroep ook in Rijssen te kunnen ontvangen is het de moeite waard om in gebied Schwarzwald een ontvangspunt te creëren.

De Gemeente investeert in de openbare infrastructuur.

8) Recreatief ontwikkelingsgebied Regge.

De ontwikkeling van een recreatief ontwikkelingsgebied ten noordoosten van Rijssen wordt door de Gemeente zeer kansrijk geacht. Doel is om de belevingswaarde van De Regge te vergroten. Op de ambitiekaart is het gebied aangegeven met een groene pijl. De rivier Regge heeft potenties welke nog onvoldoende worden benut. Het gebied ontwikkelen tot een watergerelateerd dagrecreatiegebied (zonnen aan het water en spelen in het water) is kansrijk. Er moet aansluiting worden gezocht bij het project Reggestreek.

Het gebied van de huidige ijsbaan kan ingericht worden tot een multifunctioneel dagrecreatieterrein (aan de oever van De Regge). Vanuit de ruilverkaveling Rijssen bestaat het plan om een fietspad aan te leggen langs de oostelijke oever van De Regge. Ook wordt nagedacht over de realisering van een voetveer in dit gebied ter hoogte van de ijsbaan. Aansluitend kan aan het voetveer aan beide zijden van de Regge een wandelpad worden gerealiseerd met voorzieningen als zitbankjes en informatieborden. De Gemeente voorziet een recreatieve ontwikkeling, waarbij uiteraard de kernwaarden van het gebied behouden blijven.

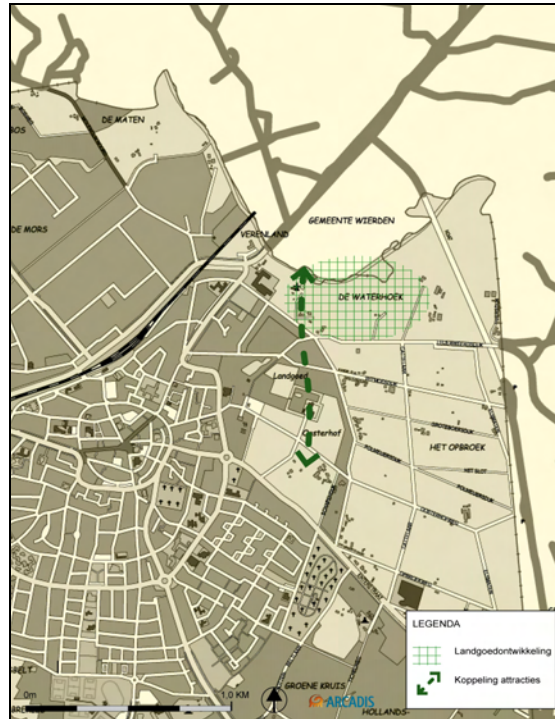
In eerste instantie zal, op basis van een programma van eisen, een ideeschets opgesteld moeten worden. Vervolgens kan een inschatting worden gemaakt van de kosten. Ook moet draagvlak worden gecreëerd voor de gewenste ontwikkeling.

Het initiatief hiervoor ligt bij de Gemeente en er zal afstemming plaats moeten vinden met de buurgemeenten en de Dienst Landelijk Gebied in relatie tot de ruilverkaveling Rijssen.

7) Ontwikkelen landschapspark ten oosten van Rijssen

Afbeelding 5.20

Te ontwikkelen landschapspark
+ routing attracties

Ten oosten van Rijssen, nabij De Regge en de Pelmolten, ligt een aantrekkelijk uitloopgebied vanwege zijn landschappelijke en cultuurhistorische waarde.

De aantrekkelijkheid van het gebied kan worden vergroot door de ontwikkeling van een landgoed. Door de losse elementen te koppelen en aan te sluiten bij de landgoedontwikkeling ontstaat een samenhangend en aantrekkelijk landschapspark. Het verdient aanbeveling om aan te sluiten bij de ruilverkaveling Rijssen. De opwaardering van de omgeving van de Pelmolten is hierbij een belangrijk onderdeel.

De aantrekkelijkheid kan vergroot worden door enkele losse maar aantrekkelijke elementen in dit gebied aan elkaar te koppelen (routing). Zie hiervoor het volgende projectvoorstel.

8) Ontwikkelen van een kunst en cultuurroute

Een van de trends op het gebied van recreatie en toerisme is een groeiende belangstelling voor aan cultuurhistorie gerelateerde attracties en evenementen. Belangstelling voor cultuurhistorie heeft iets in zich van 'willen leren' (educatie.) In de huidige situatie krijgt dit in het Nationaal Park vorm door middel van het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer en het Natuurdiorama Holterberg. In het stedelijk gebied is dit aspect nog onderbelicht. Als

nieuw project is gedefinieerd het ontwikkelen van een kunst- en cultuurroute in Rijssen langs de pelmolen en de Enterse Zomp (gerestaureerd schip), landgoed / havezathe Oosterhof met daarin opgenomen het Rijssens museum en het Leemspoor (dit traject maakt deel uit van het recreatieve ontwikkelingsgebied zoals aangegeven op de ambitiekaart). Ook sluit het project aan bij het bovengenoemde project landschapspark).

Het initiatief ligt bij de VVV of particuliere instanties, waarbij de Gemeente kan faciliteren.

9) Versterken en herkenbaar maken van de routestructuur in en om het centrum van Rijssen.

Het is van belang om de automobilist, als bezoeker van het centrumgebied, goed te geleiden en herkenbare vrije parkeervoorzieningen aan te bieden in de buurt van het centrum (waaronder de stationsomgeving; een omgeving die aan een facelift toe is). Vervolgens moeten vanaf de parkeervoorzieningen herkenbare wandelroutes worden gecreëerd naar het centrumgebied. Wat voor de automobilist geldt, dat geldt ook voor de fietser.

Voor een goed functioneren van het kernwinkelgebied is het nodig dat bezoekers via een aantrekkelijke doorgaande route langs de winkels worden geleid. Op dit moment is een dergelijke geleiding in Rijssen niet goed mogelijk doordat het centrum via allerlei verschillende onopvallende toegangen bereikbaar is. Het is niet duidelijk waar de startpunten van de winkel- of wandelroute liggen. Het is daarom nodig om op strategische punten in de ringstructuur de toegang(swegen) tot het winkelgebied duidelijk herkenbaar te maken.

Voor een goed functionerend winkelgebied is een duidelijke en herkenbare entree van belang. Ook is het wenselijk dat de winkelstraten in elkaar overlopen. Er mogen zich geen gaten in de structuur voordoen. Maatregelen die hier kunnen worden uitgevoerd zijn bijvoorbeeld het toepassen van bebording en aangepast en eenduidig straatwerk / tegels, straatmeubilair en groenvoorzieningen. Behoud en versterking van het historische karakter van de kern zijn hierbij van belang.

De te nemen maatregelen leiden tot een grotere sociale veiligheid. Hierbij valt ook te denken aan een goede verlichting en een openbaar gebied in het winkelcentrum dat gedeeltelijk fiets- en autovrij wordt gemaakt.

In 2000 is al een masterplan opgesteld voor het centrum van Rijssen. Dit masterplan biedt aanknopingspunten voor een verdere uitwerking. Schetsontwerpen moeten omgezet worden in bestekken (inclusief technische tekeningen en het aanvragen van eventuele vergunningen), vervolgens moet de financiering worden geregeld en kan het werk worden uitgevoerd. In dergelijke projecten moet rekening worden gehouden met een planvoorbereiding van minimaal 2 jaar.

Het initiatief voor dit project ligt bij de Gemeente.

10) Potenties benutten plein het Schild in Rijssen (rondom de fontein)

Dit project heeft een directe relatie met het vorige project. Het Schild vormt van oudsher het centrale plein van de stad Rijssen. Het is het ontmoetingspunt waar alle radialen bij elkaar

komen. De tekst in het 'Masterplan herinrichting centrum Rijssen' van 2000 is hier duidelijk over: 'Tegenwoordig is er bijna geen plein meer te beleven. De ruimte is versnipperd door de kiosk, de grote fontein, het monument, de verschillende typen bestrating en de aanwezige bomen. Tevens wordt pleinwerking tegengewerkt doordat er een straatwand mist aan de zijde van het huidige stadhuis'.

Het masterplan biedt aanknopingspunten voor een verdere uitwerking. Er moeten nieuwe schetsontwerpen worden opgesteld, welke vervolgens worden omgezet in bestekken (inclusief technische tekeningen en het aanvragen van eventuele vergunningen), vervolgens moet de financiering worden geregeld en kan het werk worden uitgevoerd. In dergelijke projecten moet rekening worden gehouden met een planvoorbereiding van minimaal 2 jaar.

Het initiatief voor dit project ligt bij de Gemeente.

11) Organiseren van activiteiten in de kernen

Aantrekkelijke stads- en dorpskernen zijn een belangrijk onderdeel van het totale toeristisch-recreatieve product. Echter een stille stads- of dorpskern is niet aantrekkelijk. Er moeten ook activiteiten en evenementen georganiseerd worden. De Gemeente wil graag dat op jaarbasis circa 10 grote activiteiten en / of evenementen worden georganiseerd, afgestemd op het publiek (dus in de zomer activiteiten voor een vakantievierend publiek). De evenementen kunnen bijdragen aan het streven naar seizoensverbreding.

Afbeelding 5.21

Op jaarbasis meer grote activiteiten en evenementen, echter met behoud van de kleine attracties (foto's genomen in Emmen).

Een groot cultureel evenement past goed bij de gemeente (een evenement zoals het Dickens Festijn in Deventer en het Oerol op Terschelling). Ook nieuwe grootschalige sportevenementen zijn welkom, vergelijkbaar met de triatlon zoals die nu al georganiseerd wordt in Holten. Wat betreft de grootschalige sportevenementen kan gebruik gemaakt worden van de sportparken rondom Holten en Rijssen. De kwaliteit van de velden en de accommodaties op de sportparken moeten nog wel verbeterd worden. De omgeving, waaronder het Nationaal Park De Sallandse Heuvelrug met haar 'bergen' en het gebied Schwarzwald in Rijssen, is een goede uitvalsbasis voor trainingen en duurlopen. Al jaar en dag komen sportverenigingen, waaronder verenigingen die actief zijn in het betaald voetbal,

naar Holten en Rijssen voor trainingen en voorbereidingen. Holten en Rijssen kunnen zich meer en meer opwerpen als ideale locatie voor sportverenigingen en met een accommodatieaanbod dat aan alle eisen van deze tijd voldoet.

Het ontwikkelen van dergelijke activiteiten kan onder meer een rol spelen bij de gewenste seizoensverbreding.

Op het vlak van het organiseren van activiteiten en evenementen ligt in eerste instantie het initiatief bij het platform recreatief toerisme en de VVV, de ondernemers, stichtingen en verenigingen. Echter de Gemeente zal zeker de initiatiefnemers ter zijde staan in haar ideeontwikkeling en de mogelijke uitwerking daarvan. Dit betekent ook dat de Gemeente het liefst zo vroeg mogelijk bij de ideeontwikkeling betrokken wordt. Zeker als het gaat om sportevenementen.

Om invulling te geven aan deze ambitie moet een evenementenpot gecreëerd worden. Zowel overheid als ondernemers kunnen jaarlijks hun financiële bijdrage leveren aan deze evenementenpot.

12) Vergroten aandacht voor weekmarkten als toeristische activiteit

Weekmarkten worden niet bij uitstek gezien als toeristische attracties. Toch zijn deze ook zeker voor toeristen interessant. Het project bestaat uit het verruimen van de openingstijden van 'van 9 tot 13 uur' naar 'van 9 tot 17 uur' gedurende de zomerperiode en incidenteel in het voor- en naseizoen. Daarnaast verdient het aanbeveling om de rommelmarkt op de donderdag uit te breiden en een kleinschalige (biologische) boerenmarkt te organiseren in de zomerperiode, waar de eigen streekproducten worden aangeboden. Ook hieruit spreekt weer de interesse voor het 'landelijke'.

Afbeelding 5.22

Weekmarkten als toeristische trekker en voorziening.

Zowel de Gemeente als de ondernemers, verenigingen en stichtingen kunnen het initiatief nemen.

13) Uitbreiden van het aantal slechtweervoorzieningen

Bekend is dat de activiteiten in de buitenlucht belangrijke 'toeristentrekkers' zijn in dit gebied. Toch is het van belang, vooral voor mensen die een aantal dagen in het gebied verblijven, voldoende goede slechtweervoorzieningen te hebben. Ook deze voorzieningen zijn aanleiding om al dan niet te kiezen voor een bepaald gebied. Voorbeelden van voorzieningen die gerealiseerd kunnen worden zijn een bioscoop in Rijssen en musea. Ook dienen er voorzieningen te zijn voor gezinnen met jonge kinderen, zoals een overdekte 'Ballorig' kinderspeeltuin.

De Gemeente heeft bij dergelijke projecten voornamelijk een faciliterende rol. Het initiatief ligt bij de ondernemers, verenigingen en stichtingen.

14) Realiseren van een ontspanningscentrum

De rust en de ruimte in het gebied lenen zich voor verschillende projecten en activiteiten in de buitenlucht. Maar ook een ontspanningscentrum met (deels) binnenactiviteiten (sauna e.d.) past goed binnen het karakter van rust en ruimte zoals het landschap dat uitstraalt. Hiermee sluit dit aan bij het vorige project, omdat een dergelijk centrum tevens een goede slechtweervoorziening is.

Er zijn op dit moment nog geen concrete locaties aan te wijzen.

De Gemeente heeft hierbij vooral een faciliterende rol. Het initiatief ligt bij de ondernemers.

15) Overgangsgebied platteland – stedelijk gebied verbeteren door landschappelijke inpassingmaatregelen

Het belang van aantrekkelijke kernen en een aantrekkelijk buitengebied is al aangegeven. De gemeente Rijssen-Holten beschikt al over een aantrekkelijk buitengebied. Op bepaalde locaties in het landschap is de aanblik van het stedelijk gebied onaantrekkelijk. Op deze plekken is een goede landschappelijke inpassing van het stedelijk gebied gewenst. Het gaat hierbij om harde barrières zoals bedrijventerreinen. Deze doen afbreuk aan de landschappelijke kwaliteit van de gemeente. Op de volgende locaties zijn inrichtingsmaatregelen gewenst.

- § Het ontwikkelen van een groene zoom ten westen van Rijssen ter hoogte van bedrijventerrein Plaagslagen (een ecologische verbidingszone, zie hiervoor de ambitiekaart).
- § Het aanbrengen van 'groen' rondom het bedrijventerreinen (i.o.) ten westen van Holten.

Het initiatief voor de inrichtingsmaatregelen ligt bij de Gemeente.

16) Ontwikkelen van niet-gemotoriseerde buitenactiviteiten en arrangementen in het buitengebied

De natuur, ruimte en rust van het buitengebied hebben een grote aantrekkingskracht op toeristen en recreanten. Een actieve beleving ervan wordt door hen meer en meer van belang geacht. Daarom kunnen steeds meer niet-gemotoriseerde activiteiten in het

buitengebied georganiseerd worden. Met andere woorden activiteiten die recht doen aan natuur, rust en ruimte en de onthaasting.

De actieve beleving kan opgenomen worden in arrangementen. Dit sluit aan bij de trend dat de toerist meer vermaakt wil worden en niet alles zelf meer wil uitzoeken en organiseren. Het moet de toerist gemakkelijk en aangenaam gemaakt worden. Als arrangement kan aangeboden worden een kort overnachtingverblijf (1 nacht), in combinatie met een lunch en / of diner en ontbijt en een actieve niet-gemotoriseerde natuurbelevingsactiviteit (bijvoorbeeld GPS-wandelen).

De Gemeente heeft bij dergelijke projecten vooral een faciliterende rol. Het initiatief ligt bij de ondernemers.

17) Uitbreiden en verbeteren van het aantal paden en routes

Dit project sluit deels aan bij het vorige project. Uitgangspunt is het creëren van een kwalitatief netwerk van paden en routes. Er kan aangesloten worden bij de bestaande projecten voor het ontwikkelen van een wandelnetwerk en een fietsknooppunten-bewegwijzeringsstelsel. Deze projecten zullen aangeven waar nieuwe fiets- en wandelverbindingen nodig zijn om het routenetwerk compleet te maken. Daarom worden in deze recreatienota geen voorstellen gedaan voor nieuwe fiets- en wandelverbindingen.

Belangrijk is dat ook initiatieven worden genomen om de toegankelijkheid van het platteland te vergroten (en dat niet alleen het accent komt te liggen op het Nationaal Park) en dat op en langs de routes voorzieningen worden gerealiseerd zoals zitbanken, picknicksets en fietsenrekken.

Belangrijke doelgroepen voor de paden en routes zijn fietsers, wandelaars, joggers en sporters, paardrijders, specifieke routes voor kinderen, mountainbikers, skeelers en minder validen. Hierbij is het scheiden van routes voor bijvoorbeeld mountainbikers en wandelaars van belang.

De paden moeten van een goede kwaliteit en voldoende breed zijn (circa 1,5 m.). In dit kader wordt voorgesteld om onderstaande fietsverbinding in het Nationaal Park, de Nijverdalseweg, te verbeteren.

Afbeelding 5.23

Verbeteren bestaand fietspad
(asfalteren/beton); vuistregel
kosten circa 150.000 euro / km

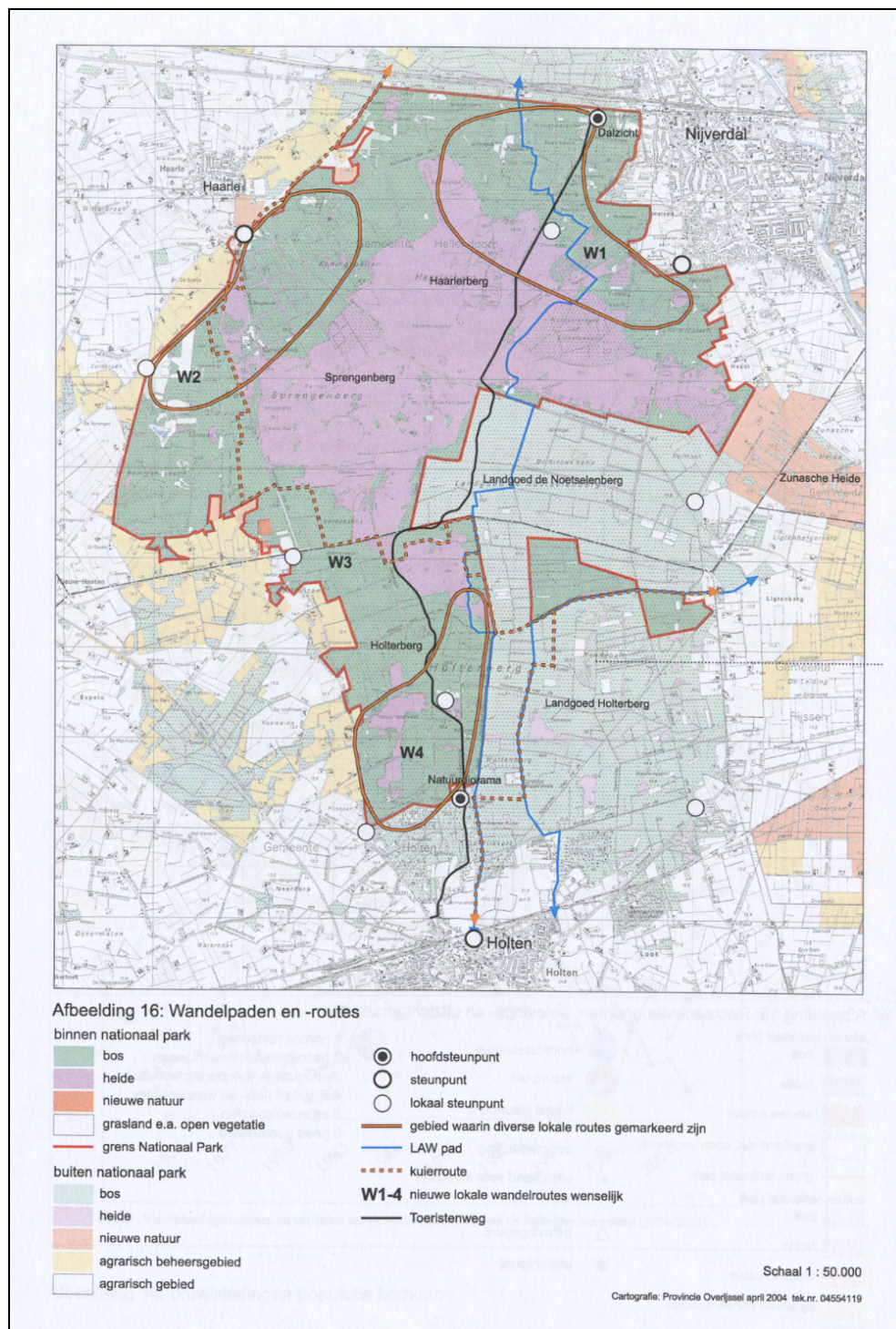

Voorbeelden van routes en paden zijn:

- § ontwikkelen wandelroute (diverse afstanden) op het platteland langs recreatieve voorzieningen en aantrekkelijke natuurgebieden;
- § ontwikkelen van paardrijdroutes in het buitengebied;
- § ontwikkelen van culinaire wandelroute door de streek;
- § ontwikkelen van sms-routes, GPS wandelroutes en fietsthemaroutes;
- § ontwikkelen van een nieuwe mountainbikeroute in het landelijk gebied;
- § uitbreiden van routestructuren op het platteland over bijvoorbeeld oude kerkpaden;
- § realiseren van een fietsroute langs de Regge (in samenwerking met buurgemeenten en aansluiten bij de ruilverkaveling Rijen).

Afbeelding 5.24

Wandelpaden- en routes (bron: Levend Paars).

Voor ontwikkelingen op dit gebied wordt ook verwezen naar het beheer- en inrichtingsplan voor het Nationaal Park.

Het initiatief hiervoor kan bij verschillende partijen liggen.

Vanuit de regiefunctie van de Gemeente zal de Gemeente de bouw en aanleg van passende recreatieve voorzieningen en infrastructuren stimuleren.

18) Aanbrengen bewegwijzering vanaf de A1 richting Nationaal Park en verbeteren bereikbaarheid

Een belangrijk deel van de bezoekers van het gebied komt met de auto. Zij bereiken het gebied aan de noordkant over de N35. De N35 gaat langs het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer. De bereikbaarheid is hiermee goed.

Een belangrijke zuidelijke aanvoerroute richting Holten en het Nationaal Park is de A1. Er moet bewegwijzering worden aangebracht langs de A1. Vervolgens moeten borden langs de invalswegen vanaf de A1 de toerist naar Holten en de steunpunten van het park brengen.

Het initiatief hiervoor ligt bij de Gemeente in overleg met het overlegorgaan Nationale Parken.

Afbeelding 5.25

Bewegwijzering kan beter.

19) Haalbaarheidsonderzoek rodelbaan

Met een attractie als een rodelbaan ben je als regio onderscheidend. En wanneer je als regio een onderscheidende en opvallende en aantrekkelijke voorziening hebt, dan ontvang je ook bezoekers die je anders niet zou hebben. De 'bergen' in het Nationaal Park lenen zich prima voor een rodelbaan. Er bestaat echter wel een spanningsveld met de 'natuur, rust en ruimte' aspecten die zo waardevol zijn voor het park. Een goede zonering en landschappelijke inpassing zijn van belang. Gestart zal moeten worden met een haalbaarheidsonderzoek, waarvan een behoefteonderzoek een onderdeel is. Het haalbaarheidsonderzoek zal aan moeten geven of een dergelijke (private) voorziening hier mogelijk en wenselijk is.

Het initiatief hiervoor kan zowel bij de overheid als de ondernemers liggen.

20) Realiseren van 'bijzondere' verblijfsvoorzieningen op het platteland

Dit project sluit aan bij het voorgaande project. Verschillende trends komen in dit project tot uiting: behoefte aan bijzondere accommodaties van goede kwaliteit, bijzondere voorzieningen en arrangementen, interesse in cultuurhistorie en de interesse voor het landelijke gebied. Voorbeelden van dergelijke verblijfsvoorzieningen zijn bed&breakfast, luxe boerencottages en boerderijkamers. Hierbij past ook het overnachten in cultuurhistorisch erfgoed.

Momenteel wordt het initiatief genomen voor het opstellen van richtlijnen voor verblijfsrecreatie in het landelijk gebied. Het betreft een advies (13 januari 2005) van de Bestuurscommissie Recreatie en Toerisme van Regio Twente. De Gemeente zal het opstellen van de richtlijn met interesse volgen, maar ondertussen initiatieven niet frustreren. Ze zal daar waar mogelijk faciliteren en in beleidsmatige en planologische zin de ruimte bieden. Het initiatief ligt bij de private sector.

21) Gebiedscoördinator

Het inzetten van een gebiedscoördinator houdt direct verband met de reconstructie. Hij of zij gaat in eerste instantie inventariseren en daarna concrete projecten uitvoeren of begeleiden. Het gaat hierbij om projecten die een relatie hebben met de reconstructie. Plattelandsontwikkeling en agro gerelateerde recreatie maken hier ook onderdeel van uit. De Gemeente stelt hiervoor jaarlijks een financiële bijdrage ter beschikking.

Probleemhouders op gemeentehuis

Geconstateerd wordt dat het voor ondernemers nog steeds lastig is om een vraag of initiatief op de juiste plaats op het gemeentehuis neer te leggen. Voorgesteld wordt om op het gemeentehuis probleemhouders te benoemen. Deze personen ontvangen de boodschap en zorgen er voor dat de ondernemers ook zo spoedig mogelijk een antwoord krijgen. Dit neemt veel ongenoegen weg bij de ondernemers en geeft hen de 'ruimte om te ondernemen'.

22) Ruimte creëren voor hotels + restaurants en buitenterras

De vraag van de consument naar kwaliteit groeit. Deze trend is ook zeker van toepassing op de toerist. Het voorzieningenniveau in het gebied waar men verblijft moet van voldoende kwaliteit zijn. Dit geldt ook voor de verblijfsaccommodatie. Naast een goede kwaliteit (welke een uitbreiding kan impliceren) zijn bijvoorbeeld een bijzondere ligging of een mooi uitzicht een pré. Dit maakt de accommodatie onderscheidend. De kwaliteit van een accommodatie is een belangrijke motivatie om wel dan niet naar een gebied terug te komen. Geconstateerd is dat in de gemeente een tekort is aan hotels. De Gemeente wil dan ook ruimte creëren voor nieuwe hotels met restaurants en buitenterrassen onder andere in de stedelijke centra.

Het initiatief ligt bij de ondernemers.

23) Uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de horeca

Er is ruimte voor uitbreiding van het horeca-aanbod. Er wordt naar gestreefd de kwaliteit van de horeca te verbeteren, aansluitend bij de trend van vraag naar meer kwaliteit. In

Holten zal een gevarieerder aanbod moeten komen. Daarnaast zal beoordeeld moeten worden of verplaatsing van horecagelegenheden nodig is omdat voor een aantal bedrijven een ruimere locatie gewenst is. De mogelijkheden voor ondernemers om een terras te exploiteren moeten worden vergroot. Op dit vlak is afstemming nodig met de op te stellen structuurvisie voor het centrum van Holten.

Afbeelding 5.26

Vergroten van de terrasmogelijkheden in de centra.

Gebaseerd op de beleidsvisie Nationaal Park wordt ook in het Nationaal Park een verbetering van de kwaliteit van de horeca nagestreefd. Beperkte uitbreiding van bestaande horecavoorzieningen worden toegestaan.

In het landelijke gebied is ruimte voor nieuwe horecagelegenheden.

De Gemeente is initiatiefnemer bij het opstellen van de structuurvisie voor het centrum van Holten en faciliteert in beleidsmatige en planologische zin wat betreft de uitbreiding in het Nationaal Park en nieuwvestiging in het landelijk gebied.

24) Opstellen van een promotie en marketingplan

Allereerst moet een promotie en marketingplan opgesteld worden voor recreatie en toerisme. Dit plan moet duidelijk aangeven wie waar verantwoordelijk voor is en welke financiële middelen hierbij horen. Ook moet expliciet worden aangeven welke benaming voor promotiedoeleinden wordt gebruikt als het gaat om de Sallandse Heuvelrug: Nationaal Park Sallandse Heuvelrug, of Holterberg, of een combinatie van beide?

Promotie en marketing zijn absoluut noodzakelijk om het gebied / de gemeente onder de aandacht te brengen. Gelet op het economische en maatschappelijke belang mag hier niet mee gewacht worden en moet begin 2006 een dergelijk plan gereed zijn.

Voor de promotie en marketing is het enorm belangrijk dat er een toegankelijke internetpagina is waarop alle toeristische informatie is terug te vinden. Onderdeel van de internetpagina kan zijn een boekingssysteem. Bij voorkeur wordt een relatie gelegd tussen de internetsite van het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug en de regionale toeristische internetsite(s).

In een nog te ontwikkelen slogan (vergelijk met de slogan 'Er gaat niets boven Groningen') kan dit kracht worden bijgezet. Ook moet serieus overwogen worden om via de radio dan

wel via de (regionale) televisie het gebied te promoten. Voor de slogan kan een prijsvraag worden uitgeschreven.

De Gemeente creëert jaarlijks een budget voor promotie. Dit budget wordt aangevuld door ondernemers.

25) Afnemen van periodieke enquête onder toeristen/recreanten

Reeds meerdere keren is een enquête afgenomen onder recreanten en toeristen. Dit is gedaan om een goed beeld te krijgen van hun mening over het huidige aanbod, maar ook om duidelijkheid te krijgen over de wensen die zij hebben. Dit onderzoek wordt jaarlijks herhaald. Op deze manier blijft het beeld actueel en kunnen nieuwe ontwikkelingen erop worden afgestemd.

5.3 PRIORITEITEN EN PLANNING PROJECTVOORSTELLEN

5.3.1 PROJECTENTABEL EN PRIORITEITEN

	Voorziening	Investering	Financiering	Prioriteitstelling
1	Herinrichting centrum Holten	IV	Gemeente	1, 2, 3
2	Opwaardering overgangsgebied tussen Holten en Nationaal Park Sallandse Heuvelrug	III	Gemeente	1, 2
3	Uitvoeren verkeersstructuurplan Holten	IV	Gemeente	1, 2
4	Uitvoering beheer en inrichtingsplan Levend Paars	Pm	Gemeente	1, 2, 3
	Enkele relevante maatregelvoorstellen uit Levend Paars: § Ontwikkelen hoofdsteenpunt Holterberg (hoofdsteenpunt moet uitstraling hebben) en 'locale' steunpunten § Openstelling Toeristenweg nader onderzoek (zeker niet afsluiten) § Zandwegen afsluiten voor gemotoriseerd verkeer § Routes voor minder validen en 65+ § Aanleg voorzieningen § Verbeteren routestructuren fietspaden en wandelpaden § Ideeën: § Speeltuinen § Leerbos § Uitkijktoren			
5	Ontwikkelen van TOP-locaties	II/III	Gemeente	1
	§ Bij de hoofdsteenpunten § Bij 'locale' steunpunten § Centrum Holten en Rijssen § Gebied Schwarzwald in Rijssen			
6	Recreatief ontwikkelingsgebied Regge	III/IV	Gemeente Burgemeenten Provincie	2
	§ IJsbaanlocatie Rijssen inrichten als multifunctioneel dagrecreatieterrein § Fiets- en wandelpaden langs de Regge § Voetveer ter hoogte van ijsbaanlocatie, met aansluitend fiets- en wandelpaden § Informatieborden, picknickbanken en vaste BBQ's (zoals in de National Parks in Amerika) § Speeltuinen § Vissteiger § Zonneweide			
7	Ontwikkelen landschapspark ten oosten van Rijssen (nabij Pelmolten)	IV	Ondernemers Gemeente Provincie	2
8	Ontwikkelen van een kunst en cultuurroute	I	Ondernemers Gemeente	2
	§ Langs de Pelmolten en de Enterse Zomp (gerestaureerd schip), havezate Oosterhof met daarin opgenomen het Rijssens museum en het brandweermuseum en het Leemspoor § Verdere toeristisch recreatieve ontwikkeling van 't Leemspoor			
9	Versterken en herkenbaar maken van de routestructuur in en om het centrum van Rijssen	II	Gemeente	2
10	Potenties ontwikkelen plein het Schild in Rijssen (rondom de fontein)	III/IV	Gemeente	3
11	Organiseren van activiteiten in de kernen	II	Gemeente Ondernemers	2
	§ Op jaarbasis circa 10 grote activiteiten en/of evenementen.			

	Festiviteiten als het Dickens Festijn in Deventer en het Oerol op Terschelling zijn mogelijk. § Evenementenbudget creëren			
12	Vergroten aandacht voor weekmarkten als toeristische activiteit	I	Gemeente	1
	§ Verruimen openingstijden van de markten (lommerdmarkt) in de zomerperiode § Toevoegen biologische (boeren)markt met eigen streekproducten			
13	Uitbreiden van het aantal slechtweervoorzieningen	II/III	Ondernemers	2
	§ Opwaarderen kinderboerderij havezate Oosterhof in Rijssen § Overdekte speeltuin voor kinderen (a la Ballorig en speelstad Oranje) § Bioscoop in Rijssen § Nieuwe musea en uitbreiding bestaande musea in Holten en Rijssen § Agrotourismepark § Centrum voor recreatieve beleving van waterwinning			
14	Realiseren van een ontspanningscentrum	III	Ondernemers	3
15	Overgangsgebied platteland – stedelijk gebied verbeteren door landschappelijke inpassingmaatregelen	III	Gemeente Provincie	3
	§ Gebied ten westen van bedrijventerrein Plaagslagen in Rijssen, aansluiten op ecologische verbingszone § Groene aankleding bedrijventerrein i.o. ten westen van Holten § Creëren van 'ommetjes' vanuit de kernen			
16	Ontwikkelen van niet-gemotoriseerde buitenactiviteiten en arrangementen in het buitengebied	I	Ondernemers	2
17	Uitbreiden en verbeteren van het aantal paden en routes	II/III	Gemeente Provincie Overlegorgaan nationale parken	1/2
	Aansluiten bij de bestaande projecten voor het ontwikkelen van een wandelnetwerk en een fietsknooppunten-bewegwijzeringssysteem. Deze projecten zullen aangeven waar nieuwe fiets en wandelverbindingen nodig zijn om het routenetwerk compleet te maken. Voorbeelden van routes en paden: § Ontwikkelen wandelroute (diverse afstanden) op het platteland langs recreatieve voorzieningen en aantrekkelijke natuurgebieden § Ontwikkelen van paardrijdroutes en menroutes in het buitengebied § Ontwikkelen van culinaire wandelroute door de streek § Ontwikkelen van sms-routes, GPS wandelroutes, fietsthemaroutes en kinderroutes (kabouterpaden, gouddelversroutes, klimroutes). § Ontwikkelen van een nieuwe mountainbikeroute in het landelijke gebied § Uitbreiden van routestructuren op het platteland over bijvoorbeeld oude kerkpaden § Realiseren van een fietsroute langs de Regge (in samenwerking met buurgemeenten en aansluiten bij de ruilverkaveling Rijssen en het project Reggestreek)			
18	Aanbrengen bewegwijzering vanaf de A1 richting Nationaal Park en verbeteren bereikbaarheid	I/II	Gemeente Provincie ANWB	1/2
19	Haalbaarheidsonderzoek rodelbaan	I	Gemeente Ondernemers	2
20	Realiseren van 'bijzondere' verblijfsvoorzieningen op het platteland	II/III/IV	Gemeente Ondernemers Provincie	2

	§ Bed and breakfast § Luxe 5-sterren boerencottages § Boerderijkamers § Overnachten in cultuurhistorisch erfgoed			
21	Gebiedscoördinator	II	Gemeente Provincie	1
	Iemand die ook ingezet kan worden voor plattelandstoerisme. Ideeën: § Paardentoerisme § Een familie wandelpad door de landerijen § Een kerkenpad § Een boerderijenfietsocht (langs boerderijen, mooie natuur, weilanden en vistrappen) § Een boerencamping § Toeristische overstappunten in het landelijke gebied § Theetuinen § Een zorgboerderij (voor mindervaliden) Probleemhouders benoemen op het gemeentehuis (ruimte creëren voor ondernemers).			
22	Ruimte creëren voor hotels + restaurants en buitenterras	IV	Ondernemers	2
23	Uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de horeca	II/III	Ondernemers	1
	§ Een steakhouse § Pannenkoekenrestaurant § Kleinschalig horeca-etablisement met een landelijke en/of western-uitstraling			
24	Opstellen van een promotie en marketingplan	I	Gemeente Ondernemers	1
	§ Rollen en verantwoordelijkheden neerleggen: wie doet wat! § 1 naam gebruiken voor promotiedoeleinden en marketing: NP Sallandse Heuvelrug, Holterberg, of een combinatie van beide? § Internet, brochures, slogan § Sterk toeristisch platform			
25	Uitvoeren jaarlijkse enquête onder toeristen	I	Gemeente	1
	§ Eenmaal per jaar			

Verklaring tabel:

Investering: I =< € 40.000, II = 40.000 – 100.000, III = 100.000 – 200.000, IV => 200.000

Prioriteitstelling: [1] 2006 [2] 2007 – 2008 [3] 2009 - 2010

5.3.2

VERVOLGTRAJECT EN FINANCIERING

De voorliggende recreatienota bevat een hoeveelheid projectvoorstellen welke richtinggevend zijn voor de toeristisch recreatieve ontwikkeling in de gemeente Rijssen-Holten. Op basis van inventarisatie, analyse en visievorming zijn uiteindelijk de voorstellen geformuleerd. Het mag duidelijk zijn dat niet alle voorstellen tegelijkertijd uitgevoerd kunnen worden. Er moeten keuzes worden gemaakt. Daarom zijn prioriteiten toegekend.

In het vervolgtraject zullen de projectvoorstellen concreter worden uitgewerkt, waarna de Gemeente een projectenbegroting op zal stellen en aan zal geven wat de financiële middelen zijn (eigen middelen, subsidies, bedrijfsleven).

Ook zal worden aangegeven welke partijen een rol en verantwoordelijkheid krijgen bij de uitwerking van de projectvoorstellen. Mogelijke partijen zijn:

- § de Gemeente (initiatiefnemer, kaderstellend, investeerder);
- § het toeristisch platform (denktank, ondersteunend);
- § de provincie Overijssel (investeerder, ondersteunend);
- § de ondernemers (initiatiefnemer, investeerder);
- § de VVV (denktank, ondersteunend)
- § en mogelijk ook particulieren (initiatiefnemer, investeerder).

De Gemeente staat open voor nieuwe wijzen van financiering en aanbesteding van projecten. Deze opstelling betekent dat de gemeente publiek private samenwerking (PPS) ziet als een mogelijke manier om projecten te realiseren.

Gemeentelijke dekking

Zoals gezegd moet het projectenprogramma nog voorzien worden van de geraamde investeringen en de mogelijke dekking ervan. Een paar kanttekeningen daarbij zijn van belang.

- § Het projectenprogramma is dynamisch van karakter en kan bij de uitwerking van de projecten en de uitvoering van het programma verder worden ingevuld en verfijnd en zonodig met nieuwe projecten worden uitgebreid.
- § Het projectenprogramma is sterk afhankelijk van medewerking van de beoogde subsidiebronnen. Getracht wordt een inschatting te maken van de mogelijkheden die de beoogde subsidiebronnen kunnen bieden. Een krachtig bestuurlijk pleidooi voor de uitvoering van dit programma voor Rijssen-Holten is absoluut noodzakelijk om de gestelde doelen te bereiken.
- § Het programma is afhankelijk van nog te voeren (ruimtelijke) procedures.
- § Voor de uitvoering van de projecten in het programma is het nodig middelen te reserveren voor extra menskracht, intern dan wel extern te vervullen.

De gemeentelijke dekking voor de projecten zal onder andere gebaseerd zijn op de gemeentelijke meerjarenramingen behorende bij de begrotingen.

BIJLAGE 1

Geraadpleegde bronnen

BVA, Verkeers- & akoestische model, technische rapportage, gemeente Rijssen-Holten, 26 april 2004

Dienst Landelijk Gebied. Landinrichtingsplan voor de ruilverkaveling Rijssen, Mei 2000.

Dienst Landelijk Gebied. Ontwerp-planuitwerking no. 1. Landinrichting Rijssen, 16 mei 2002.

Gemeente Holten, Nota Toeristisch Recreatief Beleid 1998-2002

Goudappel Coffeng, Lange-termijnvisie verkeer en vervoer, gemeente Rijssen, 14 mei 1998

Internet, diverse sites.

Ministeries van VROM, LNV, VenW en EZ. Nota Ruimte. Ruimte voor ontwikkeling, 23 april 2004 vastgesteld door kabinet en op 27 april ter behandeling aan 2de kamer gezonden.

Oranjewoud, Landschapsbeleidsplan 1998-2008, Gemeente Holten, 28 mei 1998

Overlegorgaan Nationaal Park i.o Sallandse Heuvelrug. Recreatief inrichtingsplan. Vastgesteld 30 september 2002.

Overlegorgaan Nationaal Park, Levend Paars, Beheer en inrichtingsplan voor het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug, vastgesteld 22 december 2003.

Reconstructiecommissie Salland – Twente i.o.v. Provincie Overijssel, Reconstructie, Herinrichting van het buitengebied van Salland en Twente, November 2003

Rabobank (Stafgroep Economisch Onderzoek), Visie op provinciale dynamiek 2003. Focus op toerisme en recreatie. Juni 2003

Regio Twente, Strategische Visie voor het Landelijk gebied Twente. Een beleidsagenda voor de landelijke gemeenten Twente. Juni 2003.

Ruimtelijke Horeca Visie, Rijssen – Holten

S.A.B. adviseurs voor ruimtelijke ordening b.v, Groenstructuurplan, Gemeente Rijssen, 15 december 1994

S.A.B. adviseurs voor ruimtelijke ordening b.v, Concept Masterplan Herinrichting Centrum Rijssen, Gemeente Rijssen, 15 juni 2000

Topografische Dienst Nederland, Holten met de Holterberg. Toeristenkaart en Dorpsplattegrond. 2000.

VVV Gids. Salland, Sallandse Heuvelrug, Reggeland. 2004

BIJLAGE 2

Begeleiding recreatienota

Projectgroep

Ronald van der Veen (pl)	- Gemeente Rijssen-Holten
Heleen van der Wal	- Gemeente Rijssen-Holten
Jeroen Korenromp	- Gemeente Rijssen-Holten
Marc Jaarsma	- Gemeente Rijssen-Holten
Henry Wessels	- Gemeente Rijssen-Holten
Johan de Boer (pl)	- ARCADIS
Hugo van Eerten	- ARCADIS

Klankbordgroep

Leden:

Joop Hogenboom, Horeca Rijssen
 Jos Kamphuis, Horeca Holten & Afdeling KHN Overijssel
 Roel Smelt, Habi Rijssen
 Paul van der Meulen, Rijssense en Holtense Recreatie Ondernemers
 Gerrit Bargpeter, Rijssense en Holtense Recreatieondernemers
 Cor Schagen, Dagrecreatie Rijssen-Holten
 Johan Steunenbergh, Holtense Handelsvereniging
 Gerrit Meijerink, GLTO

Adviserende leden:

Auke te Cate, Kamer van Koophandel Veluwe en Twente
 Wim Stegeman, wethouder gemeente Rijssen-Holten
 Inge Hendriks, Regio VVV Sallandse Heuvelrug-Reggeland
 Johnny Jansen, VVV Rijssen
 Ronald van der Veen, gemeente Rijssen-Holten

Verslaglegging:

Tanja Zwiers-Vrugteman, secretariaat Ruimtelijke Ontwikkeling gemeente Rijssen-Holten